

HOOFDSTUK II: GERECHTELIJKE BESLISSINGEN DIE WERDEN UITGESPROKEN OP BASIS VAN DE WET VAN 13 APRIL 1995

Sedert de wet van 13 april 1995 van kracht werd, is er slechts één vonnis gepubliceerd inzake de mensenhandel¹. Vandaar dat het ons belangrijk lijkt om in dit verslag dieper in te gaan op de manier waarop de wet gedurende de voorbije drie en een half jaar werd toegepast. De vonnissen en arresten die hier worden voorgesteld hebben dus betrekking op strafbare feiten die geheel of gedeeltelijk gepleegd werden na de datum waarop de wet van kracht werd, nl. 5 mei 1995.

Gezien de context en omwille van de coherentie behandelen wij hier enkel de vonnissen en de arresten die werden uitgesproken in de dossiers waarbij een gespecialiseerd onthaalcentrum, een slachtoffer of het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding (uit eigen naam of uit naam van het slachtoffer) zich burgerlijke partij stelde. Op die basis hebben wij 14 dossiers weerhouden, waarvan er drie een arrest kregen in beroep.

De lezer zal wellicht opmerken dat van de drie gespecialiseerde onthaalcentra, enkel de VZW Payoke zich burgerlijke partij heeft gesteld in een aantal dossiers. Dit is het resultaat van een administratief falen: de VZW's Sürya en Pag-Asa hebben nog steeds niet de toestemming gekregen zoals voorzien in artikel 11 van het Koninklijk Besluit van 16 juni 1995 over de opdracht en de bevoegdheid van het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding inzake de strijd tegen internationale mensenhandel, alsook tot uitvoering van artikel 11, §5 van de wet van 13 april 1995, alhoewel ze aan alle vereiste voorwaarden voldoen en het K.B. voorziet dat de beslissing binnen de zes maanden na de aanvraag ter kennis wordt gebracht. De Minister van Justitie heeft ons nu geantwoord dat hij de nodige aandacht zal schenken aan dit probleem.

Wij hebben geprobeerd een presentatievorm te vinden die nuttig is voor alle actoren die bij de strijd tegen de mensenhandel betrokken zijn; wij wilden geen kroniek van de rechtspraak schrijven. Na een korte beschrijving van de feiten worden de verschillende punten van de uitspraak uiteengezet en bepaalde uiterst belangrijke argumenten werden integraal in schuinschrift afgedrukt. Voor de juristen citeren wij de tenlasteleggingen die door de rechters werden weerhouden. En tenslotte vermelden wij de strafmaat die strafrechtelijk werd uitgesproken (enkel de hoofdstraffen worden vermeld), evenals de schadevergoedingen die op burgerlijk gebied werden toegekend. Bepaalde uitspraken rond een interessante kwestie of problematiek hebben wij van een bondig commentaar voorzien.

De vonnissen worden weergegeven in chronologische volgorde. De arresten die in beroep werden uitgesproken worden voorgesteld na het vonnis in kwestie. Om de anonimiteit van de slachtoffers te garanderen, worden ze aangeduid met fictieve voornamen.

Wij hopen dat dit verslag niet enkel nuttig zal zijn op juridisch vlak, maar ook als feed-back naar de actoren toe, die betrokken zijn bij alle acties die nog voor de rechtszaak plaatsvinden, vooral dan de mensen die het onderzoek leiden en zij die de slachtoffers begeleiden, nadat deze de moed hebben gehad om verklaringen af te leggen. Hoe belangrijk deze verklaringen zijn, zal blijken uit de lezing van dit hoofdstuk.

¹ Corr.Rechtbank Luik, 29 nov. 1996, Jurisprudence de Liège, Mons et Bruxelles, 1997, pp. 1097-1103.

In het licht van dit werk lijkt het ons opportuun om eventueel een rechtsmagazine te publiceren, dat specifiek zou gericht zijn aan de magistraten, de advocaten en andere personen die te maken krijgen met de juridische benadering van de mensenhandel. In een dergelijke publicatie zouden alle vonnissen kunnen worden opgenomen die inzake de mensenhandel werden uitgesproken, wat niet mogelijk was in het kader van onderhavig verslag. Deze kwestie zou moeten worden opgenomen in de agenda van de eerstkomende vergadering van de Interdepartementale Coördinatiecel. De toelating die het college van Procureurs-generaal heeft gegeven opdat het Centrum een copij zou ontvangen van de vonnissen inzake mensenhandel maakt dit nu mogelijk.

2.1. Hof van Beroep in Antwerpen, nr. 1327 van 13 november 1996

Op het ogenblik dat dit verslag wordt uitgegeven, beschikken wij niet over het vonnis van de Correctionele Rechtbank van Antwerpen. Wij geven u echter wel het arrest dat dit vonnis bevestigt.

2.1.1. De feiten

Het gaat om een prostitutienetwerk waarin jonge vrouwen uit Oost-Europa, voornamelijk uit Oekraïne en Polen worden uitgebuit. De verdachten ronselden deze jonge vrouwen door hen «een goede job in België» voor te spiegelen, of aan enkelen van hen, een huwelijk. Zodra zij in Antwerpen aankwamen, stonden zij onder de permanente en georganiseerde bewaking van de misdadigers, aan wie zij hun integrale verdiensten moesten afstaan.

2.1.2. Het arrest

Enkel de beklaagden die beroep hebben aangetekend verschijnen: Ehab A., Fekry Y. De anderen, Ahmad Y. en Aleksandra H. zijn geen partij in het geding.

Het Hof meent dat het strafdossier volgende feiten uitwijst: *dat jonge vrouwen van vreemde nationaliteit in Oekraïne en Polen op georganiseerde wijze, waarbij direct of indirect gebruik gemaakt werd van listige kunstgrepen, geweld, bedreigingen of enige andere vorm van dwang, of waarbij misbruik werd gemaakt van de bijzonder kwetsbare positie waarin deze vrouwen verkeren ten gevolge van een onwettige of precaire administratieve toestand, geronseld en afgeleid werden naar de prostitutiescène in Antwerpen of elders in het Rijk, alwaar zij ondergebracht in appartementen of woonplaatsen en op eveneens georganiseerde plaatselijke wijze praktisch permanent werden bewaakt en meestal volledig afstand dienden te doen van hun verdiensten.*

De beklaagden betwisten elke betrokkenheid bij dit prostitutienetwerk.

Het Hof doet de volgende vaststellingen uit de samenlezing van de verklaringen van de twee slachtoffers Marina en Juliana. Deze twee jonge vrouwen werden in mei 1995 in Lvov (Oekraïne) gecontacteerd door Ahmad Y. die hen «goed werk in België» belooft; Aleksandra H. zorgde voor de visa. Bij hun aankomst in België werden ze ondergebracht in het hotel Ron te Antwerpen. Fekry Y., Ahmad Y. en Aleksandra H. kwamen hen met de auto ophalen om een ritje te maken langs de vitrines van het Schipperskwartier, de meisjes raakten totaal overstuur toen er hen verteld werd dat zij daar moesten werken; daarna gaf men hen een sigaret met hasj of marihuana om te kalmeren. Daarna moesten zij samen met de drie anderen hun werkkleding gaan halen in een sex-shop.

Zij verblijven een korte tijd in het hotel Monica en worden gedurende de dag opgesloten in het appartement van Ahmad en Aleksandra, waar zij voortdurend bewaakt worden. Zij moeten werken als raamprostituee in de bars in de Schippersstraat. Fekry bracht hen daar naartoe en ging hen ophalen; Fekry en Ahmad reden voortdurend in de buurt rond om hen in het oog te houden. Zij moesten hun verdiensten afstaan aan Ahmad of aan Fekry, wanneer eerstgenoemde afwezig was; op een dag ontdekt Fekry geld dat zij hebben achtergehouden en via een tolk liet hij hen zeggen «jullie hebben ons geld gestolen»; en dan worden de paspoorten van de meisjes afgenomen. Ahmad en Fekry zegden beiden dat zij de baas waren; Fekry bleek echter hoger in de hiërarchie te staan en was vooral de man van het geld, terwijl Ahmad voor materiële steun zorgde.

Het Hof bemerkt *geen redenen om te twijfelen aan de oprechtheid, de ernst en de geloofwaardigheid van de verklaringen van Marina en Juliana.*

Uit verklaringen die werden afgelegd door Aleksandra H., de vriendin van Ahmad Y., voor wie zij als prostituee werkte en van wie zij slagen kreeg, blijkt dat zij in de Oekraïne wel degelijk voor de visa voor Marina en Juliana heeft gezorgd; Fekry had aan Ahmad geld geleend voor de reiskosten. Bij hun aankomst heeft Fekry inderdaad met de twee slachtoffers rondgereden in de prostitutiewijk en hij vergezelde hen bij de aankoop van de sexlingerie. Hij was het ook die de meisjes naar hun «werk» bracht en ging afhalen. Fekry en Ahmad regelden alles onder elkaar, de zaken rond de prostitutie en rond het geld.

De uitbaatsters van de linteriewinkel bevestigen het bezoek van Marina en Juliana, die vergezeld waren van de beide mannen Fekry en Ahmad toen ze in die winkel hun aankopen deden.

Als gevolg van verscheidene huiszoekingen werden de namen ontdekt van twee andere jonge vrouwen, Karina en Ana. Uit de verklaringen van deze laatsten bleek dat ook zij voor de beklaagden als raamprostituees hadden gewerkt, en dat ze hen de helft van hun verdiensten moesten afstaan. Karina en Ana bevestigen dat Ahmad de vrouwen ging halen in de Oekraïne. Fekry bracht hen naar hun werk en ging hen daar ophalen.

Uit diverse inlichtingen uit Nederland bleek dat Ahmad bindingen had met een bende Joegoslaven en dat Karina verkocht werd aan België.

In de personenwagen van Fekry werd een aktentas met documenten aangetroffen waaruit bleek dat Fekry her en der verschillende adressen huurde. In zijn agenda werd ook een adres in Rotterdam aangetroffen, waarvoor Ahmad een garantverklaring had en dat het adres bleek te zijn van ene Ivan V., uit het Joegoslavische prostitutiemilieu, voor wie slachtoffer Karina werkte in Den Haag en in Amsterdam.

Het Hof onderzoekt vervolgens de aanwijzingen rond de oproepen en telefoonnummers. Uit de factuur van Belgacom die tijdens de huiszoeking bij Fekry in beslag werd genomen, blijkt dat hij twee maal naar Oekraïne heeft gebeld toen Aleksandra en Ahmad daar verbleven. Op een memobriefje op het Antwerpse adres staan de telefoonnummers van panden in de raamprostitutiewijk in Den Haag. De lijst met uitgaande oproepen op dit adres vermeldt bijna dagelijkse oproepen naar Ehab A., verschillende telefonische contacten met verhuurders van ontuchtkamers in het Schipperskwartier, veelvuldige oproepen naar de pitazaak van Fekry in Ieper – waarvan de laatste geregistreerde oproep één uur voor de arrestatie van Ahmad Y werd gegeven. Uit de lijst van inkomende gesprekken op dit adres blijkt dat Fekry zowel vanuit zijn pitazaak als vanop zijn privé-adres veelvuldig belde. Onderzoek naar de GSM-gesprekken van Fekry toont aan dat hij twee keer telefoneerde naar de verhuurster van de ontuchtkamer waar getuige en slachtoffer B verbleef.

Voor wat de betrokkenheid van Ehab A. betreft is geweten dat het telefoonnummer dat werd afgeleverd aan het adres waar de slachtoffers C en D verbleven, het zijne was. Ook de gas- en elektriciteitsrekeningen stonden op zijn naam. In het telefoonboekje van Ahmad Y. stonden de naam en het adres van Ehab A. in Den Haag vermeld. Fekry verklaarde dat hij Ahmad in de pitazaak van Ehab had leren kennen. De vriendin van Fekry Y., Claire D., verklaarde dan weer dat Ehab en Fekry een pittazaak hadden in Kortrijk, waar Ehab in de zaak stond die eigenlijk van Fekry was.

Uit de verklaring van het slachtoffer en burgerlijke partij Natacha blijkt dat zij in Wit-Rusland werd geronseld en dat zij na een schijnhuwelijk met Ehab A in de prostitutie was gedwongen. Aanvankelijk zouden Ehab en Fekry haar met de wagen komen ophalen, maar doordat de wagen defect was, ging Ehab haar met het vliegtuig in Warschau afhalen. Ehab had ook aan C laten geloven dat hij met haar zou trouwen; en de drie mannen maakten ruzie over haar. Na haar huwelijk werd G door Ehab gedwongen om in Den Haag te werken als raamprostitutuee. Na twee dagen bracht Ehab haar naar een bar in Berlare, waar zij weigerde te werken; de uitbater van de bar El Prado in Wichelen verklaarde dat Ehab met zijn vrouw G naar hem was gekomen om haar in de bar te laten werken, zij had hem echter gezegd dat zij naar België gekomen was om te huwen en niet om in een bar te werken, en zulks dan ook niet deed; en dat er voordien twee andere meisjes (Maria en Kristina) waren gaan lopen – waarschijnlijk omdat ze geen geld kregen van Ehab.

Het verhoor van de getuige Viktoria S. doet uitschijnen dat Karina als prostituee werkte in Den Haag, dat zij daar verliefd werd op Ehab A (Bob), die haar voorstelde om in zijn restaurant in België te gaan werken; op een dag kwam hij haar in een rode Mercedes ophalen.

De uitbater van het hotel Athénée in Antwerpen verklaarde dat zowel Ahmad Y. als Ehab A. daar verbleven hadden, samen met twee meisjes uit het ex-Oostblok, en dat er nog een derde meisje was toegekomen; Ehab reed met een Mercedes en leek de baas te zijn.

Door al deze gegevens is voor het Hof vast komen te staan dat *er een vereniging was tussen Ahmad Y., Ehab A., en Fekry Y. in verband met het ronselen van ex-Oostblok meisjes.*

Behalve een kleine wijziging bevestigt het Hof de tenlasteleggingen die in eerste instantie weerhouden werden:

- Aanwerving voor prostitutiedoeleinden (380bis §1 1° van het Strafwetboek) met de verzwarende omstandigheden van artikel 380bis §3 1° en 2° (listige kunstgrepen enz.../ misbruik van de kwetsbare positie...) en van artikel 381bis (vereniging van misdadigers);
- Uitbuiting van de prostitutie van anderen boven op wat hierboven voorzien is (380bis §1 4° van het Strafwetboek), met dezelfde verzwarende omstandigheden;
- Inbreuk tegen artikel 77bis van de wet van 15 december 1980 over de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Op strafrechtelijk vlak:

Het arrest bevestigt de straf die door de Correctionele Rechtbank tegen de twee beklaagden die beroep hadden aangetekend, werd uitgesproken:

- Ehab A. wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van **vier jaar** en een geldboete van **400.000 frank**;
- Fekry Y. wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van **vier jaar** en een geldboete van **400.000 frank**

Op burgerlijk vlak :

De rechtbank had de vier beklaagden solidair veroordeeld tot betaling van 50.000 BEF aan het slachtoffer dat zich burgerlijke partij had gesteld, als morele en materiële schadevergoeding. Het gegeven Arrest heropent de debatten hierover en bepaalt een volgende hoorzitting om ook de niet vermelde beklaagden in het geding te betrekken.

2.2. Correctionele Rechtbank van Luik, nr. 2373 van 29 november 1996

2.2.1. De feiten

Dit vonnis heeft betrekking op de economische uitbuiting van Aziatische sluikeerders in een naaiatelier in Waremmé, door een Belgisch koppel van Laotiaanse herkomst, met de hulp van een filière van mensenhandel die georganiseerd werd door een internationaal netwerk van Laotianen.

De 12 sluikeerders die in Waremmé werden gevonden hadden allemaal een nagenoeg gelijkaardig traject afgelegd. Ze waren afkomstig uit landbouwregio's en straatarm; in hun thuisland kregen ze het bezoek van ronselaars die hen uitzonderlijke arbeidsvoorwaarden in Europa voorspiegelden. Ze waren geïnteresseerd en trokken naar Bangkok, waar ze ermee instemden om aan een tussenpersoon een bedrag van om en bij de 150.000 BEF te betalen voor het regelen van de administratieve problemen en de reiskosten. In veel gevallen moesten ze lenen of hun bezittingen of die van hun familie hypothekeken om dit bedrag te kunnen betalen. Ze ontscheperden naar Europa en worden onthaald in Parijs door andere tussenpersonen, die hun paspoorten in beslag nemen en hen tewerkstellen in clandestiene naaiateliers. Daar komen de uitbaters uit Waremmé regelmatig nieuwe werkrachten ronselen.

De arbeidsvoorwaarden in Waremmé doen denken aan slavernij. In een atelier waarvan de vensters met karton zijn afgedekt, werken ze 16 tot 18 uur per dag, zeven dagen op zeven, en ze worden per stuk betaald, tussen de 15 en 25 frank. Dit betekent een gemiddeld uurloon van 50 tot 70 frank. Zij slapen waar ze werken en de hygiënische omstandigheden zijn zo slecht dat twee van de slachtoffers in een geïsoleerde kamer in een hospitaal moeten worden opgenomen met tuberculose. En natuurlijk hadden de werkgevers geen enkele vorm van sociale verzekering voorzien.

Bovendien zou het geld dat door de slachtoffers werd bijgespaard hun families nooit bereiken – het werd door de eigenaars achtergehouden.

Van de slachtoffers werden er vijf door de vzw Sürya opgevangen, die zich ook burgerlijke partij hebben gesteld. Het Centrum voor gelijkheid van kansen heeft eveneens besloten om in eigen naam op te treden. De zeven andere slachtoffers hebben het statuut van slachtoffer niet bekomen en werden gerepatriëerd.

2.2.2. Het vonnis

De beklaagden Bounthom L. en Prasith B. zijn reeds aangehouden wanneer ze voor de rechtbank verschijnen.

Betreffende de tenlastelegging A: mensenhandel (artikel 77 bis van de wet van 15 december 1980):

De rechtbank meent dat deze tenlastelegging gegrond is. Het is zo dat:

1. Elk van de beklaagden heeft bijgedragen tot het binnenkomen en het verblijf van vreemdelingen met de Thaise of Chinese nationaliteit in het Rijk:

- door de meeste vreemdelingen in kwestie met hun wagen in Parijs of aan de Franse grens te gaan halen;
- door hen te doen werken in hun sluikwerkplaatsen en hen er te herbergen.

2. De vreemdelingen in kwestie bevonden zich in een bijzonder kwetsbare positie ten gevolge van hun onwettige of precaire administratieve toestand:

- Zij bevonden zich allen op het Belgische grondgebied zonder werk- noch verblijfvergunning, en voor sommigen zelfs zonder identiteitspapieren;
- ze hadden nagenoeg allemaal zware schulden gemaakt om de reis te bekostigen (gemiddeld 150.000 F tegen 60 % per jaar), waardoor ze zich genoodzaakt zagen het huis van hun familie te hypothekeken om de terugbetaling te garanderen;
- geen van hen sprak een Europese taal, ze kenden enkel Thais of Chinees.

Als antwoord op de verdediging preciseert de rechtbank dat *men niet noodzakelijk van zijn vrijheid beroofd moet zijn om zich in een bijzonder kwetsbare positie te bevinden als bedoeld in artikel 77 bis. In dit geval bevonden de buitenlandse werkkrachten zich in een bijzonder kwetsbare positie in België en in Europa, omdat ze juist doordat ze vrij konden komen en gaan, het risico liepen om op eender welk moment gearresteerd te worden bij een politiecontrole en uitgewezen of gerepatrieerd konden worden zonder dat zij de kans hadden hun schulden af te betalen.*

Deze vreemdelingen die absoluut niets bezaten, zagen zich dus genoodzaakt om zoveel mogelijk sluikwerk te doen om zelf te kunnen overleven en om te beletten dat hun in Azië achtergebleven families op straat zouden gezet worden indien de schuld niet terugbetaald werd. Erger nog: ze wilden beletten dat andere leden van hun familie onder nog ergere omstandigheden in de mensenhandel zouden terechtkomen, zoals bv. in de kinderprostitutie, een praktijk die steeds meer uitbreiding neemt in landen waar armoede en ellende heersen.

3. De beklaagden hebben misbruik gemaakt van de bijzonder kwetsbare positie waarin de vreemdelingen in kwestie zich bevonden:

- door hen zeven dagen op zeven te doen werken, 16 tot 18 uur per dag, voor een "loon" van 50 à 70 frank per uur, om – na aftrek van de achtergehouden sommen voor eten en logies – 20.000 tot 30.000 F per maand te verdienen;
- door hen te laten werken zonder de minste sociale bescherming.

4. De beklaagden hebben deze overtreding begaan en van die activiteit een gewoonte gemaakt:

- de beklaagden begonnen onwettelijk verblijvende vreemdelingen uit te buiten vanaf begin 1993;

- sinds het begin van de overtredingsperiode (of 6 mei 1995, datum waarop de wet van 13 april 1995 van kracht werd), hebben ze minstens 18 buitenlandse werkkrachten uitgebuit.

5. De beklaagden hebben deelgenomen aan de hoofd- of bijkomende activiteit van een vereniging:

- de beklaagden stonden in contact met Laotiaanse landgenoten die hen de buitenlandse werkkrachten bezorgden die zij uitgebuit hebben;
- de sluikwerkers zijn via Parijs in Europa aangekomen via een goed georganiseerde filière, waarin verschillende personen een welbepaalde functie bekleden;
- sommige van die vreemdelingen hebben elkaar teruggezien op het werk in Waremmes, nauwelijks enkele dagen na hun aankomst in Parijs.

Betreffende de tenlastelegging B: verduistering van andermans goed (art. 491 van het Strafwetboek)

De rechtbank gunt de beklaagden het voordeel van de twijfel voor deze tenlastelegging. Het is in feite zo:

- De beklaagden erkennen de som van 50.000 F. te hebben gekregen van het koppel T-K; ze zeggen dat ze aangehouden werden nog voor ze de Traveller's cheques hadden kunnen kopen om dit bedrag naar Thailand over te maken; *het is dus niet bewezen dat de beklaagden deze som hebben willen verduisteren.*
- *De beklaagden voeren geloofwaardig aan dat de andere bedragen die hen door de werkkrachten werden bezorgd in Traveller's cheques werden omgezet en naar Thailand gestuurd. Het oogmerk om deze sommen te verduisteren is niet voldoende bewezen. Indien zou bevestigd worden dat de Traveller's cheques in kwestie hun bestemming nooit hebben bereikt, zou hierover een burgerlijk geding kunnen ingeleid worden.*

Wij vermelden hier niet de **diverse verwante overtredingen tegen het sociaal strafrecht**, onder meer het niet-inschrijven van de werknemers bij de R.S.Z., het niet-betalen van de bijdragen aan de R.S.Z., de tewerkstelling van arbeiders zonder verblijfs- of werkvergunning, het ontbreken van een personeelsregister en van individuele rekeningen.

Op strafrechtelijk vlak :

Het echtpaar wordt veroordeeld tot **drie jaar** gevangenisstraf met uitstel van vijf jaar voor één van de beide partijen en een geldboete van **200.000 BEF** elk. De rechtbank verordent ook de inbeslagneming van de goederen die gediend hebben bij het begaan van de overtreding (bestelwagens, naaimachines...).

Op burgerlijk vlak :

- *Omwille van de ondukbare levens- en uitbuitingsomstandigheden waaronder de sluitwerkers hebben geleden*, kent de rechtbank hen ex æquo en als morele schadevergoeding een bedrag toe van **50.000 BEF per jaar en per arbeider**: in functie van de duur van de uitbuiting, belopen de toegekende bedragen respectievelijk 25.000 BEF, 25.000 BEF, 50.000 BEF, 60.000 BEF en 160.000 BEF. De eis tot terugbetaling van de "waarborg" van 150.000 BEF die door de sluitwerkers bij hun vertrek uit Thailand werd betaald, wordt als ongegrond verklaard, doordat het oorzakelijk verband met de tenlasteleggingen niet vaststaat. De rechtbank verklaart zich onbevoegd om een uitspraak te doen over de uitbetaling van achterstallige lonen, gezien de beklagden niet vervolgd werden voor het niet-betalen van de gewaarborgde minimumlonen.
- De eis van het Centrum van gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding is ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond; het Centrum krijgt **een provisionele frank in afwachting dat het bestaan en de omvang van de schade duidelijker gerechtvaardigd wordt** (het Centrum had 100.000 BEF geëist.), de rechtbank meent dat *"het Centrum niet bewijst dat het onthaal van deze vijf personen bij de VZW Sürya automatisch heeft geleid tot de verhoging van de subsidiëring ten voordele van deze VZW"*.
- **De echtgenoten moeten** aan de R.S.Z. 8.077.000 BEF betalen als vaste schadevergoeding (dit is geen straf) en 11.022.033 BEF als bijdragen, verhogingen en verwijlinteressen.

2.2.3. Commentaar

Het is de eerste keer dat de wet van 13 april 1995 wordt toegepast op een dossier dat niet over prostitutie gaat. Dit dossier werd uitzonderlijk snel behandeld door het Arbeidsauditoraat, gezien de ontdekking van de feiten en de aanhouding van de beklagden van 27 juni 1996 dateren, dit is slechts vijf maand voor de uitspraak. Het belang van de uitreiking van aanhoudingsbevelen dient hier benadrukt te worden. Het bevordert immers de snelle behandeling van het dossier en heeft als voordeel dat de slachtoffers makkelijker aan het praten gaan wanneer de dader aangehouden is. Het Parket en de rechtbank hebben het belang van de zaak ingezien en hebben een voorbeeld gesteld in het bestraffen van gedragingen die in Europa niet uitzonderlijk lijken te zijn.

In de bereidheid om snel tot een beslissing te komen, bestond de strategie van het auditoraat erin, om bepaalde overtredingen tegen het arbeidsrecht te negeren, zo onder meer het niet-naleven van de CAO's en van de minimumlonen. Er werd gerekend op de macht van de R.S.Z. om in rechte op te treden om de betaling van de aanzienlijke verschuldigde bedragen op te eisen, wat zou geleid hebben tot de faillietverklaring en aan de slachtoffers de kans zou hebben gegeven schuldvorderingen op het bankroet te verklaren. Ondanks de talrijke verzoeken van de advocaten is de R.S.Z. passief gebleven en heeft ze deze macht niet aangewend. Er moet vermeld dat het failliet ook een voorafgaande voorwaarde was opdat de slachtoffers een verzoekschrift konden richten tot het «Fonds tot vergoeding van ingeval van sluiting van de onderneming ontslagen werknemers». Er werd niettemin een bescheiden bedrag gerecupereerd bij de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie.

De schadevergoeding die aan de slachtoffers werd toegekend doet twee zaken opmerken. De bedragen zijn aan de lage kant, maar stemmen jammer genoeg overeen met de gangbare rechtspraak in België, waarbij de burgerlijke partijen verhoudingsgewijs in geringe mate worden vergoed (de ouders van het slachtoffer van een moord bijvoorbeeld zullen zo'n 100.000 tot 200.000 BEF toegekend krijgen). Bovendien is de daadwerkelijke inning van de toegekende bedragen vaak een moeilijke en soms zelfs een denkbeeldige zaak.

Ingevolge het derdenbeslag kon bij de daders slechts een bedrag van 166.347 BEF worden gerecupereerd. Dit bedrag werd overgemaakt aan de VZW Sürya, die gelast werd met de gelijke verdeling ervan onder de slachtoffers.

Deze - al dan niet georganiseerde - insolventie van de daders leidt ons natuurlijk naar het probleem van de opdrachtgevers die ongestraft bleven, nl. die personen die bij het naaiatelier bestellingen plaatsten en die, gezien de abnormaal lage prijzen, toch moesten weten dat die tarieven, waar zij profijt uit trokken, enkel het resultaat konden zijn van een flagrante uitbuiting van arbeidskrachten. Het wetsontwerp dat zich inspireert op het Franse systeem en dat de medeverantwoordelijkheid van de opdrachtgevers wil invoeren, lijkt ons dan ook een stap in de goede richting.

Tenslotte willen we vermelden dat het onderzoek ook werd voortgezet ingevolge de zaak Zoller te Waremmé, en dat er nog zes gelijkaardige naaiateliers werden ontdekt (twee in het gerechtelijk arrondissement Luik en vier in het gerechtelijk arrondissement Brussel). Deze dossiers werden in vooronderzoek genomen door de auditoraten van Luik en Brussel.

2.3. Correctionele rechtbank van Antwerpen, vonnis nr. 549 van 14 februari 1997 (notitienummer AN37.35.102701-96)

2.3.1. De feiten

Het gaat om een typisch prostitutienetwerk uit het Nigeriaanse milieu. Een ronselaar brengt jonge vrouwen onder aanlokkelijke, maar valse voorwendsels naar België, om kapster te worden of in een Afrikaanse dansgroep op te treden ... Als de man met z'n 'waar' in België aankomt, verkoopt hij de jonge vrouwen aan plaatselijk gevestigde «Madames». «Madame» Franca kocht op die wijze haar vrouwen voor om en bij de 7.000 \$. De meisjes werden verplicht om als raamprostitutuee te werken om hun vrijheid terug te kopen aan de prijs van 25.000 \$. Een voorbeeld: een slachtoffer dat ontsnapt is zegt dat zij op drie maanden tijd ongeveer 5.000 \$ heeft afgegeven aan Madame Franca. De vrouwen wordt angst ingejaagd door het gebruik van voodoo en door bedreigingen aan het adres van hun families in Nigeria. Zij weten dat die bedreigingen geen loze woorden zijn: in Nigeria werd er brand gesticht in het ouderlijk huis van één van de meisjes dat zich burgerlijke partij stelde. Een ander meisje, dat burgerlijke partij is, krijgt nog steeds bizarre telefoontjes.

2.3.2. Het vonnis

De beklaagde Franca I., van Nigeriaanse nationaliteit, verschijnt aangehouden.

Gezien het dossier meent de rechtbank dat het voldoende bewezen is dat Franca I. wel degelijk deel uitmaakte van een netwerk van prostitutie en mensenhandel.

De beklaagde, die in het Antwerpse prostitutie-milieu optrad onder de namen «Madame Franca», «Rose» of «Capucin» exploiteerde een hele reeks jonge vrouwen van Afrikaanse herkomst, die naar België waren gelokt onder allerlei voorwendsels om tenslotte in de Antwerpse prostitutie te belanden. Zij werden verplicht om een aanzienlijk deel van hun verdiensten aan beklaagde af te geven, om aldus hun vrijheid terug te kopen.

Vier van de jonge vrouwen vonden de moed om klacht neer te leggen en zich tegen beklaagde burgerlijke partij te stellen. Zij herkennen allemaal de beklaagde als diegene aan wie zij hun inkomen dienden af te staan.

Vermeldenswaard is ook dat de rechtbank de confrontatie van de burgerlijke partijen met beklaagde geweigerd heeft, omdat deze meende dat *het onderzoek dusdanig grondig gevoerd werd, en de verklaringen van de meisjes dermate duidelijk zijn*. Er wordt aan toegevoegd dat *een verhoor ter zitting, zoals gevraagd door Franca I. een onnodige confrontatie zou zijn met deze laatste, die ten opzichte van de slachtoffers een machtspositie bekleedde en hen herhaaldelijk, tot op heden, bedreigde, evenals hun familieleden in Nigeria*.

De weerhouden tenlasteleggingen zijn: artikels 380bis §1, 1° en 4°, met de verzwarende omstandigheden §3, en van het artikel 381bis ; art. 382 en 382 bis van het Strafwetboek.

Op strafrechtelijk vlak:

Franca I. wordt veroordeeld tot **drie jaar gevangenisstraf** en een geldboete van **100.000 frank**.

Op burgerlijk vlak:

- De rechtbank verklaart het feit dat de meisjes zich burgerlijke partij stelden ontvankelijk en gegrond en veroordeelt Franca I. tot de betaling van een bedrag van **50.000 frank** aan elk van hen als morele en materiële schadevergoeding.
- De rechtbank aanvaardt eveneens de burgerlijke partijstelling van de VZW PAYOKE en kent deze een symbolische frank toe. De rechtbank meent echter dat de VZW PAYOKE geen bijkomende kosten heeft moeten aangaan die hoger zouden liggen dan de subsidies die de VZW ontvangt om deze taak van slachtofferbegeleiding te vervullen.

Twee van de drie slachtoffers en ook de VZW PAYOKE hebben beroep aangetekend tegen deze beslissing, omdat ze menen dat het hen toegekende bedrag onvoldoende is.

2.4. Correctionele rechtbank Antwerpen, nr. 1367 van 10 april 1997

2.4.1. De feiten

Ook hier gaat het om een goed georganiseerd netwerk van mensenhandel vanuit Nigeria en met als bestemming België en Duitsland.

Jonge Nigeriaanse vrouwen worden onder valse voorwendsels naar Europa gelokt waar zij verplicht worden zich te prostitueren, tegen hun wil in, onder de dreiging van represaillemaatregelen tegen hun families in Nigeria.

Gezien we over tegenstrijdige inlichtingen beschikken inzake de precieze feiten, zullen we hier niet verder in detail treden. Eén van de slachtoffers, genaamd Eleanor, werd ontvangen door Payoke. Eleanor heeft beslist zich burgerlijke partij te stellen, alsook Payoke.

2.4.2. Het vonnis

De beklaagden Sophia U. en Shino A. verschijnen aangehouden.

1. Nopens de eerste beklaagde, Sophia U. :

De rechtbank meent dat het duidelijk is dat U. *het brein is achter een goed georganiseerd netwerk van vrouwenhandel en dit met origine Nigeria en bestemming België en Duitsland*, en dat zij zich hierbij laat bijstaan door andere personen onder meer voor wat betreft het transport van de jonge vrouwen naar Europa. Het onderzoek heeft ook uitgewezen dat Sophia U. vervalste officiële documenten gebruikte (bv. paspoorten uit Nigeria en Liberia), en vervalste verblijfsdocumenten om de werkelijke identiteit van de slachtoffers verborgen te houden.

De rechtbank verwerpt het argument van de verdediging die voorhoudt dat zij haar inkomsten voornamelijk betreft uit de verkoop van kleding aan prostituees en in bordelen in Duitsland; een uitgebreid rogatoir onderzoek in verschillende Duitse steden leverde niets op dat deze bewering kon bevestigen.

De rol van Sophia U. als spilfiguur in de organisatie blijkt niet alleen uit de materiële vaststellingen van de onderzoekers maar ook uit de verschillende belastende verklaringen die lastens haar in het strafdossier werden afgelegd. Deze omvatten onder meer anonieme getuigenverklaringen, die de specifieke aard van deze overtredingen benadrukken en ook de bijzondere kwetsbaarheid van de slachtoffers omwille van hun vrees voor represailles, die in casu ernstig dienden genomen te worden.

Vervolgens zijn er de zeer uitvoerige verklaringen van de burgerlijke partij Eleanor en van haar echtgenoot over de manier waarop zij gedwongen werd om zich tegen haar wil in te prostitueren. De rechtbank verwerpt het argument van de verdediging als zouden deze verklaringen ingegeven zijn door een persoonlijke vete ingevolge een mislukte poging van Elenaor om het café van beklaagde in Antwerpen over te nemen; de rechtbank meent dat dit argument *ongeloofwaardig is en onvoldoende gesteund door objectieve elementen.*

Twee getuigen, M.J.D. en B.B., bevestigen dat er niet kan getwijfeld worden aan de rol van Sophia U. als spilfiguur in de organisatie.

Uit het dossier blijkt ook dat Sophie U. er niet voor terugschrok om fysiek of psychisch geweld te gebruiken.

Volgens de rechtbank zijn de gepleegde feiten zeer laakbaar en ze geven blijk van een totaal gebrek aan respect en eerbied voor de menselijke persoon en diens integriteit. Ze zijn des te laakbaarder daar de uitbuiting van de zwakkere medemens in casu plaatsgrijpt in diens meest intieme aspecten, te weten diens lichamelijke en sexuele intimiteit, en dit met het oog op het realiseren van een belangrijk economisch voordeel en profijt in hoofde van de organisatoren. (...) het goed georganiseerde karakter van een dergelijke uitbuiting, alsmede de fysieke en psychische druk uitgeoefend op de slachtoffers, de fundamentele inbreuk op de vrijheid en de waardigheid van de medemens zijn van die aard dat een strenge bestraffing zich opdringt.

2. Nopens tweede beklagde, Shino B.:

De rechtbank meent dat Shino B. betrokken was bij de organisatie als plaatsvervangende chauffeur en dat hij op die manier zijn medewerking heeft verleend aan de misdadige praktijken van Sophia U., en zich op die wijze trachtte te verrijken.

Bij een politiecontrole werd Shino B. in het bezit gevonden van de autosleutels van derde beklagde Akanji B., en van een vals biljet van 100 \$, waarover hij in zijn eerste verklaring beweert dat hij het van Akanji heeft gekregen. Bij nazicht van het voertuig worden voorwerpen gevonden die wijzen in de richting van een georganiseerde mensenhandel: een vals Nigeriaans paspoort, een stempelkussen, labels met vingerafdrukken.

Hoewel Shino B. halsstarrig elke betrokkenheid bij het netwerk blijft ontkennen, bleek uit de verklaringen toch dat hij de activiteiten van Akanji B. overnam (zie verder) als deze in het buitenland verbleef.

In het bepalen van de strafmaat zal de rechtbank rekening houden met het eerder occasioneel karakter van de door hem verleende diensten, wat echter niets afdoet aan zijn betrokkenheid bij de organisatie.

3. Nopens derde beklagde, Akanji B.:

Uit het dossier blijkt dat Akanji B. instond voor het vervoer van de vrouwen die in de prostitutie voor rekening van Sophia U. werden tewerkgesteld. Dit vervoer werd georganiseerd met zijn eigen voertuig, en op een manier die de rechtbank als «professioneel» bestempelde, per GSM; hij vervoerde soms ook personen naar Brussel of naar Parijs. In zijn wagen werden bovendien ook aanwijzingen gevonden (ID-gegevens, pasfoto's, handtekeningen, vingerafdrukken, stempelkussens, ...) waaruit zijn betrokkenheid blijkt bij het verstrekken van vervalste officiële documenten, o.m. vervalste Nigeriaanse paspoorten.

Tijdens een huiszoeking in zijn woning werden meerdere vervalste 100 US dollarsbiljetten gevonden, evenals valse paspoorten en vliegtuigtickets naar Nigeria. Uit een buurtonderzoek bleek tevens dat op een jaar tijd Akanji B. meermaals naar Nigeria reisde en dat hij vandaar Nigeriaanse vrouwen meebracht.

De rechtbank beschouwt de gedragingen van Akanji B. en Shino B. als zeer laakbaar, gezien zij *Sophia U. bijgestaan hebben in de opbouw en instandhouding van haar misdadige praktijken om zich ten koste van anderen economisch te verrijken.*

Inzake mensenhandel worden de volgende tenlasteleggingen weerhouden:

- Aanwerving met het oog op prostitutie (380bis §1, 1°, van het Strafwetboek, met de verzwarende omstandigheid van artikel 380bis §3 ;
- Uitbuiting van een anders ontucht (380bis §1, 4° van het Strafwetboek), met de verzwarende omstandigheid van artikel 380bis §3.

(De andere weerhouden tenlasteleggingen hebben betrekking op het gebruik en de uitgave van valse geldbiljetten).

Op strafrechtelijk vlak:

De beklaagden worden veroordeeld tot de volgende straffen:

- Het brein achter het netwerk, Sophia U.: een gevangenisstraf van **vier jaar** zonder uitstel en een geldboete van **200.000 frank**;
- De plaatsvervangende chauffeur Shino B.: een gevangenisstraf van **twee jaar**, voor een gedeelte met uitstel en een geldboete van **100.000 frank**;
- De chauffeur Akanji B.: een gevangenisstraf van **twee jaar**, voor een gedeelte met uitstel en een geldboete van **100.000 frank**.

Op burgerlijk vlak:

De rechtbank kent aan de burgerlijke partijen de volgende bedragen toe:

- Het slachtoffer Eleanor: een bedrag van **150.000 frank** als morele en materiële schadevergoeding;
- De VZW PAYOKE: een **symbolische frank** als morele schadevergoeding en een **provisieonele frank** als materiële schadevergoeding.

2.5. Correctionele rechtbank van Luik, nr. 1675 van 12 september 1997 Hof van Beroep van Luik, nr. 10 van de Griffie van 7 januari 1998

2.5.1. De feiten

Het gaat om een goed georganiseerd prostitutienetwerk waarin jonge vrouwen uit het oosten van Europa (vooral Hongarije en Roemenië) worden tewerkgesteld, met vertakkingen in Luik, Antwerpen en andere plaatsen in België én in Amsterdam.

Het verhaal van burgerlijke partij Katalyn is een typisch voorbeeld van de manier waarop deze organisatie werkte. Kwetsbaar geworden door een ongelukkig gezinsleven, ontmoet ze in een bar een man die haar voorstelt om in België te gaan werken, als dienstster in een bar. Ze zou op die manier veel geld kunnen verdienen, zo wordt haar voorgehouden. Zij stemt met het voorstel in. Ze komt in Antwerpen aan, waar ze verplicht wordt zich te prostitueren. Ze weigert, weent, is opstandig maar kan geen kant uit. Ze voelt zich alleen, vernederd en bedrogen in dit land, waarvan ze zelfs de taal niet spreekt. Niets van wat haar beloofd werd wordt bewaarheid. Gedurende drie maanden werkt ze voor verschillende bazen, die allemaal gehoorzamen aan een «grote baas»: Paulo M. Een «super chef» met de bijnaam Jules coördineert het hele netwerk.

Elk op beurt komen haar bazen haar met de wagen ophalen om haar naar haar “werk” in Antwerpen te brengen.

In het begin wordt zij «opgevangen» door een Hongaar, aan wie zij al het geld afgeeft dat ze verdient, ongeveer een 7000 BEF per nacht. Vervolgens wordt zij doorverkocht aan Sergio V., voor de som van 20.000 BEF.

Wanneer ze slechts 6000 BEF verdient, slaat hij haar. Ze wordt doorverkocht aan Josef, voor wie ze gedurende twee weken werkt. Ze is lichamelijk en moreel uitgeput en brengt "nog maar" 3 à 4000 BEF per dag meer op. Tenslotte wordt ze verkocht aan één van de twee Jean-Marie's, voordat ze drie dagen later door de Antwerpse politie gecontroleerd wordt, wat een echte bevrijding betekent voor haar. Ze wordt dan door de vzw Sürya opgevangen en besluit schadeloosstelling en interesten te eisen. Het Centrum voor gelijkheid van kansen beslist zich burgerlijke partij te stellen in eigen naam.

2.5.2. Het vonnis

Er zijn tien beklaagden, van wie er 7 aangehouden worden voorgeleid, één verschijnt vrij en twee komen niet opdagen.

De belangrijkste tenlasteleggingen die door de rechtbank weerhouden worden inzake mensenhandel voor de eerste acht beklaagden zijn:

- De aanwerving van een minderjarigen van jonger dan 16 jaar met het oog op het plegen van prostitutie (art. 380bis §4, 1° van het Strafwetboek), met de verzwarende omstandigheid van artikel 381bis (vereniging van misdadigers);
- De uitbuiting van de prostitutie van een minderjarige van jonger dan 16 jaar (art. 380bis §4, 4°), met de verzwarende omstandigheid van artikel 381bis (vereniging van misdadigers);
- De aanwerving met het oog op het plegen van prostitutie (art. 380bis §1, 1°), en de uitbuiting van een anders prostitutie (art. 380bis §1, 4°), met de verzwarende omstandigheden van §3, 1° et 2° (listige kunstgrepen, enz., en misbruik van de bijzonder kwetsbare positie...) en van het artikel 381bis (vereniging van misdadigers);
- De inbreuk tegen artikel 77bis van de wet van 15 december 1980, met de verzwarende omstandigheden van §2 (activiteit wordt een gewoonte) en van §3 (vereniging van misdadigers).

De verdere weerhouden tenlasteleggingen zijn: onwettelijke en willekeurige opsluiting, opzettelijke slagen en verwondingen.

Volgens de rechtbank heeft men te maken met *"een handel in jonge meisjes die afkomstig zijn uit Oost-Europa (Hongarije – Roemenië), die door de beklaagden werden uitgebuit profiterend van ellendige familiale en materiële omstandigheden, waarbij aan de slachtoffers een welvaartmaatschappij werd voorgespiegeld waar men op drie maanden tijd een fortuin kon verdienen"*.

De rechtbank merkt op *"dat het weinig belang heeft of de manier waarop dit fortuin kon worden gemaakt nl. door intense prostitutie, door de slachtoffers gekend was of niet. Sommigen geven de indruk van wel (...), anderen verschuilen zich achter een aanwerving als "karakterdanseres" (...) een andere vertelt hoe ze ertoe verplicht werd onder bedreiging van een wapen en van slagen (...)"*.

In casu, *"het vaste gegeven van de toestand van al deze jonge meisjes is verre weg van de bedrieglijke beloften die hen werden gedaan, als zouden ze met een goudmijn terug naar Hongarije keren. In feite belandden ze totaal berooid in België aan, ze moesten de verdiensten van hun werk afstaan, ze hadden geen geldige verblijfsvergunning en soms niet eens een paspoort dat in orde was, ze kenden de taal niet – buiten een trieste met de hand geschreven woordenlijst waarmee ze het vakjargon moesten leren – en gezien zij niemand anders in*

België kenden, konden zij enkel terugvallen op die mensen die hen naar hier hadden gebracht en hun uitbuiting hadden georganiseerd, hun enige eventuele toevlucht waren de politiediensten, maar het dossier toont duidelijk aan dat men hen hier wel tegen gewaarschuwd had'.

Om deze jonge meisjes op Belgisch grondgebied te krijgen en om hen op die manier te kunnen uitbuiten, was er **een echte vereniging aan het werk** en dat blijkt uit de volgende elementen, en onder meer uit de rol die elk van de beklaagden speelde.

Eerst en vooral waren er de twee Hongaarse smokkelaars, Gyorgy B. en Gabor D., evenals een contactpersoon ter plaatse (in Hongarije) om kandidaten voor deze clandestiene emigratie te ronselen. Er wordt vastgesteld dat er op twee en een halve maand tijd minstens drie trajecten werden afgelegd met het voertuig van één van de smokkelaars. In het voertuig werden twee Hongaarse paspoorten gevonden, die voor de meisjes bestemd waren. Eén ervan was vals.

De aankomst in Brussel werd georganiseerd in de woonplaats van de beklaagde Josef C., de rechterarm van de baas, de meisjes verbleven hier van twee dagen tot een week en werden vervolgens systematisch naar de prostitutiebars in Antwerpen gebracht. Josef C. schreef ook het «handboekje» voor de jonge meisjes. Naargelang van de omstandigheden verbleven de meisjes ook bij Paulo M., Jean-Marie P. en Sergio V.

Paulo M. staat in voor de heen- en terugreizen tussen Luik en Antwerpen. Voor hun vervoer wordt ook gezorgd door Josef C., Sergio V., en af en toe door de twee Jean-Marie's; een getuige merkt op dat Paulo en Serge *de meisjes commanderen, ze beletten hun komen en gaan en zetten hen tot spoed aan wanneer ze zo lang mogelijk treuzelen*. De eigenares van de vitrines in Antwerpen en haar vriend herkennen formeel Paulo M., Josef C. en Sergio V. als de personen die de vitrines huurden, waarachter de jonge Hongaarse meisjes zitten. Uit de verklaringen van de jonge meisjes en uit bepaalde bekentenissen kan worden afgeleid dat Paulo M., Josef C. en Sergio V. *de hele organisatie van de uitbuiting van de meisjes voor hun rekening namen; ze stonden ook in voor hun onderhoud, gezien de meisjes zelf niet over geld beschikten*.

De meisjes kregen gedetailleerde aanwijzingen over wat ze moesten doen indien ze door de politie werden opgepakt: ze moesten vragen om naar een welbepaald hotel gebracht te worden, ze kregen nummers waarnaar ze moesten telefoneren...

Jean-Marie D. wordt de "beschermer" van één van de minderjarigen en hij doet wat Paulo hem opdraagt om haar terug te krijgen nadat ze door de politie ondervraagd werd; *deze man speelt een belangrijke rol in het overbrengen van de twee minderjarigen naar Nederland, nadat ze hier als minderjarigen gekend zijn en het mede door de druk van het onderzoek te gevaarlijk wordt om hen hier nog te huisvesten; hij weet heel goed wat hij doet als hij contact opneemt met de gekende pooier Jules Th. (...) om Jean-Marie P. te helpen om van de meisjes af te komen*.

Jean-Marie P. lijkt iemand die later en misschien toevallig in de organisatie is terechtgekomen, zijn betrokkenheid kan hij echter niet op een geloofwaardige manier betwisten, zelfs indien zijn rol minder belangrijk was; en hij moet vooral verantwoordelijk worden gesteld voor het feit dat hij de jonge minderjarigen aan Jules Th. bezorgde, één van hen werd trouwens nooit teruggevonden.

De inbreng van Valérie H., die misschien op de achtergrond werkte, vormde ook een onderdeel van de organisatie; zij moest ervoor zorgen dat de meisjes in Antwerpen goed werk leverden: over dit punt zijn de verklaringen van de meisjes formeel.

Voor wat betreft de uitbuiting van de twee minderjarigen, benadrukt de rechtbank dat “artikel 380bis §4 1° en 2° van het Strafwetboek als gewijzigd door de wet van 13 april 1995 tot bestrijding van de mensenhandel, de minderjarigen beoogt die jonger zijn dan 16 jaar, zonder nog een verschil te preciseren, zoals in de artikels 379 et 380 van hetzelfde strafwetboek, tussen de gevallen waarbij de minderjarigheid door de beklaagde geweten was of niet.

De omstandigheid waarbij voormelde meisjes minderjarig zijn én jonger dan 16 jaar is dus objectief vervuld.

Bovendien (...) meent de rechtbank dat zelfs indien er de geringste twijfel kon weerhouden worden over het feit of de beklaagden wisten dat de slachtoffertjes minderjarig waren toen ze in België aankwamen - gezien ze over paspoorten van meerderjarigen beschikten – is het toch duidelijk dat ze hier na de politiecontrole in Antwerpen op 6.3.97 absolute zekerheid over hadden (...); maar dat deze kennis van zaken niets veranderde aan het lot dat zij de jonge meisjes voorbeielden”. Eerst worden ze een tijdje opgesloten in afwachting dat het nodige kan worden gedaan om hun prostitutie buiten de Belgische grenzen verder uit te buiten en dan worden ze overgeleverd aan de gekende pooier Jules Th.

De tenlastelegging van de opzettelijke slagen en verwondingen aan de persoon van Katalyn, burgerlijke partij, wordt weerhouden ten laste van Sergio V.: een medisch attest en de eensluidende verklaringen van het slachtoffer en van de andere beklaagden zijn voldoende bewijs van hun echtheid.

De tenlastelegging van de onwettelijke en willekeurige opsluiting wordt slechts weerhouden ten laste van drie van de acht voor deze tenlastelegging vermelde beklaagden. Uit de getuigenissen van de jonge meisjes kan niet worden afgeleid dat zij opgesloten waren in de stricte zin van het woord, zelfs indien de hen toegestane vrijheid om te komen en te gaan (...) enkel theoretisch was, gezien zij zonder geld en zonder papieren zaten en zich in de onmogelijkheid bevonden om contact te hebben met derden.

Op strafrechtelijk vlak:

De uitgesproken straffen houden rekening met *het afschuwelijke karakter van de feiten, met het totale gebrek aan respect voor de lichamelijke en morele integriteit van de meisjes, die men enkel wilde uitbuiten op de meest schandelijke wijze, met het oog op economische verrijking, en ingevolge externe omstandigheden die de slachtoffers van deze uitbuiting des te makkelijker prooien maakten (...)* gezien hun totale materiële, morele en sociale behoefte, en ze houden eveneens rekening met de betrokkenheid van elk van de beklaagden in elk van die tenlasteleggingen:

- Paulo M, de “baas” van de vereniging : een gevangenisstraf van **zes jaar** en een geldboete van **400.000 BEF**;
- Josef C., zijn rechterarm: een gevangenisstraf van **zes jaar** en een geldboete van **400.000 BEF**;
- Sergio.V. (die burgerlijke partij de slagen en verwondingen toebrecht): een gevangenisstraf van **vijf jaar** en **360.000 BEF**. geldboete;
- De smokkelaar/chauffeur Giorgi B.: een gevangenisstraf van **vier jaar** en een geldboete van **320.000 BEF**;
- De smokkelaar/chauffeur Gabor D.: een gevangenisstraf van **tweeënveertig maanden** en **300.000 BEF** geldboete;

- De beklaagde Jean-Marie De.: een gevangenisstraf van **drie jaar** met een probatoir uitstel van drie jaar voor het gedeelte van de straf dat de periode van voorlopige hechtenis overschrijdt en een geldboete van **240.000 BEF**,
- De beklaagde Jean-Marie Pa.: een gevangenisstraf van **twee jaar** met een probatoir uitstel van drie jaar voor het gedeelte van de straf dat de periode van voorlopige hechtenis overschrijdt en een geldboete van **200.000 BEF**,
- De beklaagde V.H.: een gevangenisstraf van **twee jaar** en een geldboete van **200.000 BEF**

Op burgerlijk vlak:

De eerste acht beklaagden worden solidair veroordeeld tot de betaling van **200.000 BEF** aan het meerderjarige slachtoffer Katalyn, bovenop de gerechtskosten. Het verzoek tot een psychologische expertise vanwege de burgerlijke partij wordt echter afgewezen. Dergelijke expertise lijkt volgens de rechtbank niet gerechtvaardigd, gezien er kort na de ziekenhuisopname van het slachtoffer medische documenten werden opgesteld, die verklaren “*dat het slachtoffer nu, op psychiatrisch vlak, volledig evenwichtig is*”. Wij kunnen een dergelijke categorieke bewering in dit soort attest enkel maar betreuren.

Het vonnis werd in beroep bevestigd, het Hof meent namelijk dat *de eerste rechters de feiten van de zaak op correcte wijze hebben samengevat en een degelijke uitspraak hebben gedaan op basis van de uitstekende redenen die door het Hof werden weerhouden*, met uitzondering van de tenlastelegging van willekeurige opsluiting, die niet werd weerhouden voor de beklaagde Gabor D. (één van de smokkelaars) ; zijn straf wordt dan ook teruggebracht tot twee jaar gevangenisstraf en een geldboete van 200.000 BEF, en hij wordt vrijgesproken van de betaling van enige schadevergoeding ten gunste van het slachtoffer.

Het Hof bevestigt de definitieve toekenning van een bedrag van 200.000 BEF aan de burgerlijke partij, en is eveneens van mening dat de “psychologische expertise niet gerechtvaardigd is, gezien het enige document dat door de burgerlijke partij werd voorgelegd”.

2.5.3. Commentaar

Net als in de meeste gevallen kon de schadevergoeding niet worden uitbetaald aan het slachtoffer, ingevolge de insolventie van de daders. Zij heeft dus een verzoek ingediend bij de Commissie voor de hulp aan slachtoffers van opzettelijke geweldpleging.

Dit verzoek kreeg een gunstig advies vanwege de Afgevaardigde van de Minister bij de dienst slachtofferopvang en slachtofferhulp; verwijzend naar de logica van de wet op de mensenhandel om de nood van de slachtoffers niet te verergeren, meent deze dat *de Commissie een zelfde logica zou moeten volgen en een hulp geven aan de slachtoffers van de mensenhandel, en wel aan de volgende voorwaarden:*

- 1°. *Zij moeten het slachtoffer zijn geweest van opzettelijke gewelddaden;*
- 2°. *Zij moeten voordeel hebben gehaald uit de bepalingen betreffende de mensenhandel;*
- 3°. *De daders moeten veroordeeld zijn voor feiten van mensenhandel.*

Deze drie voorwaarden moeten samen vervuld zijn.

Wij hopen dat dit advies bevestigd zal worden door de beslissing van de Commissie, want dit is zonder twijfel het enige realistische perspectief voor een schadevergoeding aan de slachtoffers van de mensenhandel. Uit het onderzoek van deze veertien dossiers blijkt namelijk dat op de 11 slachtoffers van seksuele uitbuiting die als burgerlijke partij morele en materiële schadevergoeding toegekend kregen, **slechts één slachtoffer** deze ook daadwerkelijk ontvangen heeft, à rato van 2000 F per maand. Er moet bovendien nog worden vermeld dat er bij de verzoeken die aan de Commissie worden gericht nog twee belangrijke hindernissen uit de weg moeten geruimd worden.

Eerst en vooral is er de voorwaarde dat men *op het ogenblik dat de gewelddaad wordt gepleegd, de Belgische nationaliteit moet hebben of het recht hebben op toegang, verblijf of vestiging in het Rijk*. Deze voorwaarde vormt natuurlijk een probleem in die mate dat heel wat slachtoffers van de mensenhandel op het ogenblik van de geweldpleging in onwettig verblijf zijn. Het is zelfs één van de samenstellende onderdelen van de overtreding («*bijzonder kwetsbare positie van de vreemdeling tengevolge van een onwettige of precaire administratieve toestand*») waarop de uitbuiters een beroep doen om druk uit te oefenen op hun slachtoffers. Er moet dus rekening worden gehouden met deze specificiteit en met de omstandigheden waaronder zij op het grondgebied zijn aangekomen: ze werden bedrogen, aangetrokken door valse beloften op vast en behoorlijk werk en ze hebben over het algemeen niet de bedoeling om onwettig in België te verblijven. Zodra ze aankomen worden hun paspoorten in beslag genomen en ze staan alleen, zonder papieren, zonder geld en ze spreken Frans noch Nederlands. Ze kunnen dus onmogelijk hun toestand regulariseren. Vermelden wij ook dat zodra de slachtoffers de kans krijgen om hun toestand te regulariseren, zij dat ook doen, op basis van de bijzondere bepalingen die werden opgenomen in het humanitaire luik van het beleid ter bestrijding van de mensenhandel.

Wij menen dat in een dergelijk geval de Commissie de overmacht zou moeten weerhouden, zoals zij reeds heeft gedaan in bepaalde gevallen waar er niet kon worden voldaan aan de voorwaarde van de burgerlijke partijstelling. De Afgevaardigde van de Minister deed het reeds in zijn advies en wij hopen dat de Commissie hem daarin zal volgen. Een wetswijziging lijkt ons hier aangewezen om te verzekeren dat deze uitzondering die met mensenhandel te maken heeft niet meer in opspraak wordt gebracht.

Op de tweede plaats lijkt het begrip *opzettelijke daad van geweldpleging die zware schade toebrengt aan het lichaam of aan de gezondheid* zeer beperkend te worden geïnterpreteerd door de Minister van Justitie. In onderhavig geval preciseert zijn Afgevaardigde dat de mensenhandel op zichzelf geen daad is van opzettelijke geweldpleging; de kwestie van de tussenkomst van de Commissie zou dus maar aan bod komen «*in gevallen waar er opzettelijke slagen en verwondingen werden toegebracht*» - wat wel degelijk het geval was in de hierboven beschreven zaak. De slachtoffers van de mensenhandel worden echter aan verschillende vormen van geweld onderworpen, die niet noodzakelijk duidelijk worden door slagen en verwondingen.

Volgens psychologen die specialisten zijn ter zake, benaderen de daden van georganiseerd geweld waaraan bepaalde slachtoffers worden onderworpen, de psychologische folterpraktijken, om er maar enkele te vernoemen:

- Het gebrek aan voedsel;
- Het psychologisch affectieve isolement (de slachtoffers denken dat ze gek zullen worden, want bijna niemand spreekt hun taal, ze zijn geografisch geïsoleerd...);
- Het verstoorde ritme van dag en nacht;

- De intimidatie: gezien de slachtoffers niet in het bezit zijn van hun papieren, doet men hen geloven dat indien ze weggaan «ze er vreselijk zullen aan toe zijn», een praktijk die bedoeld is om het individu in een toestand van afhankelijkheid te plaatsen ten opzichte van zijn beul en om zijn weerstandsvermogen te verminderen of totaal te breken; praktijken van bijgeloof (voodoo...).

Het zou paradoxaal zijn om enkel rekening te houden met de externe tekens van geweldpleging en het «verborgen» geweld te ontkennen, dat niet minder brutaal is en de oorzaak van heel wat pijn en smart voor het slachtoffer. Des te meer dat de lijst met de schade die een verzoek tot hulp rechtvaardigt onder meer *lichamelijk en /of psychologisch lijden* bevat.

2.6. Correctionele rechtbank van Brussel, nr. 006559 van de Griffie, van 6 november 1997

2.6.1. De feiten

Het gaat om een Bulgaars prostitutienetwerk.

Ilona is het enige slachtoffer van dit netwerk (op in totaal acht geïdentificeerden) die heeft kunnen genieten van de bijzondere bepalingen ten gunste van slachtoffers van de mensenhandel. De andere slachtoffers hebben het bevel gekregen om het grondgebied te verlaten en sommigen werden gerepatriëerd. Anderen zijn waarschijnlijk naar het net teruggegaan. Ilona werd gesteund en begeleid door de VZW Pag-Asa en legt verklaringen af die belangrijk zijn voor het welslagen van het onderzoek.

Ilona voelde zich eent bedreigd, enerzijds omdat zij uiteindelijk de laatste getuige ten laste bleef en anderzijds omdat haar pooier niet was aangehouden. Ze durfde niet in eerste lijn optreden en wenste dus dat het Centrum voor gelijkheid van kansen haar afschermd en zich in haar naam burgerlijke partij stelde. In dit dossier handelde het Centrum eveneens in naam van de acht andere slachtoffers en uit eigen naam.

2.6.2. Het vonnis

De eerste vijf beklaagden verschijnen aangehouden. Het gaat om:

1. Anguel I.
2. Youri N.
3. Hristo M.
4. Danaïl M.
5. Krassimire G.

De twee laatste beklaagden, Chtilian A; en Itzko K., laten verstek gaan.

Voor de rechtbank blijkt uit de volgende elementen duidelijk, dat de *beschuldigten en de dames zeer regelmatige contacten hadden en een groep vormden*.

Ingevolge een enquête was de politie van Schaarbeek op de hoogte van het bestaan van een Bulgaars prostitutienet, waarvan pooiers en prostituees bijeenkwamen in het café «Au coin d'Athènes», alwaar het geld dat de vrouwen hadden verdiend op discrete wijze aan de pooiers werd afgegeven, met wie de vrouwen via de GSM in verbinding stonden. Ook de rijkswacht was op de hoogte van het feit dat dit café de vergaderplaats was van Turks-Bulgaarse pooiers. Ook de gerechtelijke politie kende het bestaan van een Bulgaars netwerk en ze had reeds vastgesteld dat de beklaagden dikwijls aanwezig waren op de plaatsen waar de vrouwen zich prostitueerden.

Op 4 januari 1997 werden de eerste vijf beklaagden samen aangetroffen in de «Au coin d'Athènes» in het bezit van belangrijke geldsommen. De prostituee Vanessa bevond zich in hun gezelschap, maar ondanks het gevorderde uur en haar werkzaamheden had zij nauwelijks geld op zak.

Getuigen die geïdentificeerd werden gaven inlichtingen over de activiteiten van de betichten: één getuige zag hoe de Bulgaarse prostituees werden afgezet door hun pooiers die in de omgeving bleven hangen om de vrouwen onder toezicht te houden; zodra een klant weg was gingen zij onmiddellijk het geld afgeven in een Grieks café; een anonieme getuige, een prostituee, verklaarde hetzelfde; Ilona tenslotte, één van de prostituees die in de zaak werd vertegenwoordigd door het Centrum voor gelijkheid van kansen en die het milieu heeft kunnen verlaten dankzij een Belg die zij had leren kennen, heeft de werking van het net beschreven en vertelde hoe zij er zelf toe gebracht werd om naar België uit te wijken om zich te prostitueren voor rekening van de 6de beklaagde, Chtilian A. (die verstek gaf).

De beschuldigen nr. 4 Danaïl M. en nr.5 Krassimire G. en ook de zes vrouwen hadden een GSM; het uitgebreid onderzoek over de telefonische contacten wees uit dat het veelvuldig gebruik van de toestellen de schakel was tussen alle betrokkenen in het kader van hun activiteiten.

Een onderzoek in het Bulgaarse prostitutiemilieu in Gent bevestigde de banden met het Brusselse milieu; de rijkswacht te Gent werd ervan verwittigd dat het Bulgaarse souteneurschap in België en in Oost-Europa moest dienen voor de financiering van een maffiabende in de streek van Varna; de 2de beklaagde N. wordt als één van de sleutelfiguren aangezien, nl. de inzamelaar van gelden. De 4de en 5de werden eveneens opgemerkt in Gent, waar verscheidene van de vrouwen verbleven en gewerkt hebben.

Tijdens de huiszoeking in de woning van de 2de en de 5de beklaagde werden er documenten gevonden die de contacten bewijzen met andere personen die in het prostitutienetwerk betrokken waren, evenals facturen van GSM-toestellen en het paspoort van de getuige Ilona.

De vrouwen gaven toe dat zij zich prostitueerden, maar beweerden dat ze het voor eigen rekening deden en het verdiende geld bijhielden. *Dit strookt niet met het feit dat geen van hen in het bezit was van geldsommen die met hun inkomsten overeenstemden, ze hadden ook geen bankrekening of een bewijs dat zij geld naar het buitenland hadden gestuurd.*

De beklaagden daarentegen leidden een leven van nietsdoen. Ze hadden geen eigen beroepsinkomen noch steun van de overheid om het geld dat zij in hun bezit hadden of hun levenswandel te rechtvaardigen.

Tenslotte waren de verklaringen van de beklaagden tijdens het onderzoek onsamenhangend en in strijd met de observaties en vaststellingen van de onderzoekers. Zij beweerden in Bulgarije vervolgd te worden omwille van hun godsdienstige overtuigingen, omdat zij als moslims van Turkse afkomst een minderheid vormden. Bij de hoorzitting bleven zij echter het antwoord schuldig op elementaire vragen, naar bijv. de ligging van de moskee die zij in het Brusselse bezochten.

De rechtbank weerhoudt de volgende tenlasteleggingen in hoofde van de zeven beklaagden:

- Artikel 77bis van de wet van 15 december 1980, met de verzwarende omstandigheid van §3;
- Artikel 380bis §1, 1°, van het Strafwetboek, met de verzwarende omstandigheden van §3, 1° en 2°, en van artikel 381bis;
- Artikel 380bis §1, 4° van het Strafwetboek, met de verzwarende omstandigheden van §3, 1° en 2°, en van artikel 381bis.

Op strafrechtelijk vlak:

De rechtbank veroordeelt de zeven beklaagden tot een gevangenisstraf van **vier jaar** (het openbaar ministerie had er acht gevraagd) en een geldboete van **20.000 BEF**. elk.

Op burgerlijk vlak:

De rechtbank heeft aanvaard dat het **Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding** zich in eigen naam burgerlijke partij stelde en kent één frank schadevergoeding toe. Op basis van de bepalingen van de wet van 13 april 1995, *heeft het Centrum zonder enige twijfel de bevoegdheid, de hoedanigheid en het belang om in rechte op te treden in eigen naam, zonder dat daarvoor de volmacht of zelfs de toestemming van het slachtoffer vereist is.*

De rechtbank daarentegen meende dat de burgerlijke rechtsvordering **van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding in naam van de slachtoffers** onontvankelijk was, omdat het niet bevoegd was om in hun naam op te treden. Het Centrum had ex æquo et bono een schadevergoeding geëist van 100.000 BEF. in naam van elk van de acht verdwenen slachtoffers, en voor het slachtoffer en de hoofdgetuige Ilona, een bedrag van 500.000 BEF als morele schadevergoeding en van 2.400.000 BEF als materiële schadevergoeding, een bedrag dat gelijkstond aan de 20.000BEF die zij dagelijks en gedurende 4 maanden aan haar pooier moest afstaan.

Gezien het belang van dit probleem, geven wij hier de synthese van de beweegredenen van de rechtbank. Deze haalt artikel 185 aan van het Wetboek van strafvorderingen, dat stipuleert dat «de burgerlijke partij persoonlijk of in de persoon van een advocaat voor de correctionele rechtbank moet verschijnen».

In de mate dat de burgerlijke partij niet persoonlijk verschijnt maar wel in de persoon van een advocaat, belet niets dat deze advocaat de volmacht krijgt van deze burgerlijk partij via een opdrachtgever van deze burgerlijke partij; het Centrum voor gelijkheid van kansen kan dus gemachtigd worden om in rechte op te treden voor een correctionele rechtbank en om zich burgerlijke partij te stellen teneinde schadevergoeding te eisen in naam van dit slachtoffer, op voorwaarde dat het door dit slachtoffer gevolmachtigd werd en op voorwaarde dat het verschijnen voor de rechtbank in naam van het slachtoffer gebeurt in de persoon van een advocaat; in casu erkent het Centrum voor gelijkheid van kansen dat het van vermelde slachtoffers geen volmacht heeft gekregen om zich in hun naam burgerlijke partij te stellen in onderhavig proces.

Er is geen enkele andere wettelijke bepaling die voorziet dat het Centrum voor gelijkheid van kansen de bevoegdheid zou hebben, zelfs zonder de toelating en dus zonder volmacht vanwege het slachtoffer (en eventueel tegen de wil van het slachtoffer in) om gerechtelijke stappen te ondernemen in naam van een slachtoffer van de mensenhandel; uit de lectuur van parlementaire debatten kan geenszins worden afgeleid dat de wetgever een dergelijke fundamentele en onuitvoerbare vernieuwing zou hebben willen invoeren in ons rechtssysteem.

2.6.3. Commentaar

Dit vonnis bevestigt de mogelijkheid van het Centrum voor gelijkheid van kansen om in eigen naam in rechte op te treden in een zaak van mensenhandel, zonder dat het daartoe een mandaat of zelfs de toestemming moet verkrijgen van het slachtoffer.

De rechtbank daarentegen meent dat om in naam van slachtoffers op te treden, het Centrum in het bezit moest zijn van een mandaat van hunnentwege.

Het Centrum ging opnieuw over tot de lezing van de voorbereidende werkzaamheden, die stipuleren dat *«de door de Koning daartoe erkende verenigingen en de instellingen van openbaar nut in rechte kunnen optreden zonder de instemming van het slachtoffer. In een milieu waar prostituees geterroriseerd worden en geweld schering en inslag is, komt het geven van de toestemming om in rechte op te treden neer op het tekenen van zijn eigen doodvonnis. In dergelijke omstandigheden wordt de strijd tegen de mensenhandel en de kinderpornografie een moeilijke zaak»* (Gedr. St., Senaat 1994-95, n°1142/3, p. 73).

Er resulteert wellicht een zekere dubbelzinnigheid uit het feit dat men hier niet tekstueel preciseert of het gaat om de mogelijkheid voor deze verenigingen en instellingen om in rechte op te treden in enkel hun eigen naam, of eveneens om hun recht om in rechte op te treden in naam van de slachtoffers.

Bij het lezen van de voorgaande bladzijden van de voorbereidende werkzaamheden bemerkt men nochtans dat het debat over de instemming van het slachtoffer duidelijk betrekking heeft op de tweede mogelijkheid. «Een parlementslid verwondert zich over het feit dat de in §5 bedoelde instellingen en verenigingen in rechte kunnen optreden *zonder dat ze daartoe de toestemming moeten hebben gekregen van de persoon voor wie ze optreden»* (*idem*, p. 71).

Bij onduidelijkheid van een wettelijke bepaling dient men te verwijzen naar de doelstelling die door de wetgever nagestreefd wordt. De deskundige Mevr. Hirsch, die het ontstaan van het ontwerp had gevolgd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, herinnert eraan dat artikel 11§5 «tot doel heeft bepaalde instellingen en verenigingen die opkomen voor de slachtoffers van de mensenhandel, in staat te stellen in naam van deze slachtoffers in rechte op te treden tegen bepaalde prostitutienetwerken of verantwoordelijken voor de mensenhandel. Deze techniek dient deze slachtoffers te beschermen tegen allerlei vormen van intimidatie, waarbij sommigen reeds het leven hebben gelaten». (*Idem*, p. 70). De meeste specialisten en leden van de parlementaire commissie waren het er toen over eens dat dit de enige manier was om de doeltreffendheid van deze bepaling niet op het spel te zetten.

Dit is ook de interpretatie van O. Vandemeulebroeke en F. Gazan², die menen dat «de artikelen 11 §4 en 5 zodanig zijn opgesteld dat zij diegenen die in rechte mogen optreden toestaan hun recht uit te oefenen *ofwel* wanneer er nadeel werd berokkend aan de statutaire middelen die zij zichzelf hebben toegekend, *ofwel* op aanvraag van het slachtoffer, maar ook zonder de voorafgaande toestemming van het slachtoffer».

In de zaak die ons aanbelangt heeft de rechtbank deze interpretatie niet gevolgd. In de voorbereidende werkzaamheden vinden wij één enkel argument dat deze thesis voorstaat: het gaat om de verwijzing naar artikel 5, derde alinea van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden, die in de debatten vermeld wordt (*Idem*, p. 71). Dit artikel stelt dat, wanneer het gaat om bepaalde in die wet omschreven misdrijven die tegen natuurlijke personen zijn gepleegd, de vordering van een instelling van

² Vandemeulebroeke O. en Gazan F., *Traite des êtres humains – Exploitation et abus sexuels : les nouvelles lois des 27 mars et 13 avril 1995*, R.D.P.C., 1995, pp. 973-1077.

openbaar nut, een vereniging of een representatieve organisatie alleen ontvankelijk is als zij aantonen dat zij de instemming van deze personen hebben gekregen. Deze voorwaarde heeft betrekking op hun mogelijkheid om in rechte op te treden in eigen naam. Men zou er a contrario kunnen uit afleiden dat de wetgever deze voorwaarde niet heeft behouden in de wet over de mensenhandel «omwille van de terreur die in prostitutienetwerken heerst en de vrouwen er misschien van weerhoudt hun instemming te betuigen met een vordering die door een instelling of erkende vereniging tegen een souteneur of de exploitant van een netwerk zou worden ingeleid». Deze stap in de goede richting zou dus enkel betrekking hebben op de acties die in hun eigen naam worden ondernomen, en niet de acties die worden ondernomen in naam van het slachtoffer.

Deze interpretatie a contrario lijkt ons echter minder relevant dan de voordien gegeven teleologische interpretatie. Het lijkt ons in elk geval noodzakelijk dat de wetgever op dit punt tussenkomt. Enkel een klare en duidelijke wettelijke regeling, die geen ruimte laat voor rechterlijke appreciatie, zal elke mogelijke dubbelzinnigheid kunnen wegwerken.

Bovendien kan van de gelegenheid gebruik gemaakt worden om het probleem te bespreken van een speciale bescherming voor getuigen en slachtoffers van de mensenhandel. In zijn humanitair luik voorziet de wet van 13 april 1995 een psychologische en sociale begeleiding en een rechtsbijstand voor de slachtoffers van de mensenhandel, die verzekerd wordt door de drie onthaalcentra. Op gerechtelijk vlak moeten deze maatregelen vervolledigd worden. Uit de ervaring van de eerste drie jaar blijkt dat de aanbevolen techniek slechts een deel vormt van de weg die moet worden afgelegd naar de gegarandeerde bescherming van de slachtoffers tegen bedreigingen met represailles: de identiteit van getuigen en burgerlijke partijen verschijnt nog steeds in de vonnissen, zelfs in die gevallen waarbij een slachtoffer ervoor opteert zich burgerlijke partij te stellen via een organisatie of een instelling.

Om de veiligheid van de slachtoffers garant te stellen (getuigen en/of burgerlijke partijen) en hen daadwerkelijk te bevrijden van de angst voor represaillemaatregelen, moet er nog een stap verder worden gezet en een middel gevonden om hun anonimiteit te verzekeren. Een dergelijke mogelijkheid bestaat nog niet in het Belgisch recht, maar wel in bepaalde andere staten: in Italië of de Verenigde Staten zijn er bepalingen in die zin die de pentiti van de maffia beschermen en waarop ons recht zich zou kunnen baseren.

2.7. Correctionele rechtbank van Antwerpen, vonnissen nr. 1388 van 1 april 1998 en nr. 4482 van 10 december 1998

2.7.1. De feiten

De twee vonnissen hebben betrekking op dezelfde rechtszaak, de tweede beklagde was de eerste keer niet ter zitting verschenen.

De eerste beklagde, İsmet R., buitte de prostitutie uit van de twee geïdentificeerde slachtoffers; de tweede beklagde, Nedat D., fungeerde als bewaker.

Eén van de slachtoffers, Nadia, een jong Russisch meisje van 20 jaar, stelde zich burgerlijke partij. Ze legde een eerder ingewikkeld parcours af. Op een dag stelde een Russische man voor om haar naar Duitsland mee te

nemen, waar zij als serveerster aan de slag kon. Eenmaal in Duitsland wordt ze voor 2.500 \$ aan een andere man verkocht; deze laatste vertelt Nadia dat zij zich moet prostitueren om hem terug te betalen.

Op dat ogenblik voert de politie een identiteitscontrole uit en Nadia wordt in een centrum voor asielzoekers ondergebracht. Ze ontmoet er twee Moldaviërs die haar voorstellen om een "ritje te maken" en haar onder dat voorwendsel naar België brengen, waar haar gevraagd wordt om als raamprostitutuee te werken. In het begin werkt zij voor één van de Moldaviërs en wordt dan verkocht aan de eerste beklagde, de Joegoslaaf Ismet R. Deze laatste behandelt haar zeer gewelddadig. Als zij op een dag te kennen geeft dat zij haar "werk" wenst op te geven, krijgt zij een goed pak rammel en hij dreigt haar te zullen vermoorden indien ze iets aan de politie loslaat.

Het tweede slachtoffer, Valentina, die door Payoke begeleid werd, heeft opnieuw contact opgenomen met de bewaker Nedat; hij was bovendien in haar gezelschap toen zij bij de onderzoeksrechter gekomen is om te vertellen dat zij van verdere vervolgingen afzag. Payoke heeft toen de begeleiding stopgezet, gezien de voorwaarden niet langer vervuld waren.

2.7.2. Het vonnis van 1 april 1998

De tenlastelegging van opzettelijke slagen en verwondingen wordt niet weerhouden, gezien de rechtbank meent dat het gaat om een verzwarende omstandigheid bij de eerste tenlastelegging (380bis §1-4° en §3-1°).

De beklagde geeft toe dat hij de twee slachtoffers als prostituee tewerkstelde. Hij betwist echter dat hij daarvoor enige listige kunstgreep of geweld gebruikte. De rechtbank gaat niet in op de vraag van de verdediging om de feiten te herkwalficeren als «souteneurschap».

De rechtbank meent dat *de uitgebreide verklaringen van beide slachtoffers geloofwaardig en oprecht voorkomen, en daarenboven overeenstemmend zijn*. De slachtoffers bevestigen formeel dat zij met valse beloften naar België gelokt werden. Bij haar verhoor toonde één van de slachtoffers kwetsuren van allerlei aard, waaruit in ieder geval bleek dat zij recent het voorwerp van geweldpleging was.

De rechtbank beschouwt deze feiten als laakbaar en blijk gevend van *een totaal gebrek aan respect voor de fysieke en psychische integriteit van de medemens, en meer bepaald daar waar het de intieme sfeer van de eigen seksualiteit betreft. De feiten zijn des te meer laakbaar daar zij louter ingegeven blijken door de vooruitzichten van gemakkelijk geldgewin waarbij beklagde misbruik maakte van de kwetsbare positie van personen die zich in een uitzichtloze situatie bevonden*.

Nopens de tweede beklagde die niet ter zitting verscheen meent de rechtbank dat de eerste tenlastelegging bewezen is op basis van objectieve elementen van het dossier. Ismet R. is tegen deze beslissing in beroep gegaan.

Op strafrechtelijk vlak:

De rechtbank veroordeelt de eerste beklagde Ismet R. tot een gevangenisstraf van **vijf jaar** en een geldboete van **100.000 BEF** voor de tenlastelegging van mensenhandel.

De tweede beklagde wordt bij verstek veroordeeld tot een gevangenisstraf van **vier jaar** en een geldboete van **100.000 BEF**.

Op burgerlijk vlak:

De rechtbank veroordeelt de uitbouter Ismet R. tot de betaling van de som van **150.000 BEF** aan zijn slachtoffer als morele schadevergoeding en ex æquo et bono de som van **25.000 BEF** als materiële schadevergoeding.

2.7.3. Het vonnis van 10 december 1998

De rechtbank meent dat de beklaagde medeplichtige is en niet langer mededader.

Er wordt niet betwist dat beklaagde Ismet R. zodanig goed kende dat hij op de hoogte had moeten zijn van het feit dat deze zich met georganiseerde prostitutie bezighield. Uit de verklaringen van beide slachtoffers blijkt dat beklaagde één van de bewakers was van de prostituees van Ismet R. De rechtbank meent dat de uitgebreide verklaringen van beide slachtoffers geloofwaardig en oprecht overkomen.

Beklaagde heeft aan de onderzoeksrechter toegegeven dat hij voor Valentina gezorgd heeft, gewoon omdat hij ter plaatse was, maar dit niet deed voor het geld; het was gewoon om haar te helpen indien zij een probleem mocht hebben. Het feit dat de beklaagde dit niet deed uit direct winstbejag doet niets af van de feiten die hem ten laste worden gelegd.

Het is duidelijk dat de beklaagde nuttig werk leverde bij het organiseren van de prostitutie door R. *Het feit dat er hand- en spandiensten werden geleverd - hoe klein ook - aan personen die zich bezighouden met de organisatie van prostitutie met het oog op snel en gemakkelijk gewin is laakbaar en moet ten strengste bestraft worden.*

De verzwarende omstandigheid van artikel 380bis §3 (gebruik van listige kunstgrepen, geweld...) wordt door geen enkel objectief element van het dossier bewezen en wordt dus niet weerhouden.

Op strafrechtelijk vlak:

De rechtbank veroordeelt de bewaker Nedat D. tot een gevangenisstraf van **30 maanden** en tot een geldboete van **100.000 BEF**, met vijf jaar uitstel, uitgezonderd voor 6 maanden effectieve gevangenisstraf.

Op burgerlijk vlak:

Nedat D. wordt veroordeeld tot het betalen van **150.000 BEF** schadevergoeding aan de burgerlijke partij en het bedrag van ex æquo et bono **25.000 BEF**, als materiële schadevergoeding.

2.8. Correctionele rechtbank van Brussel, vonnis nr. 002054 van de Griffie, van 7 april 1998

2.8.1. De feiten

De jonge Chinees Liang bevond zich in eigen land in een benarde situatie: zijn jonge vriendin was zwanger, hij wilde zijn verantwoordelijkheid opnemen en erkende het nog ongebooren kind. Op dat ogenblik werd hij

veroordeeld tot het betalen van een boete van 5000 \$, aangezien de Chinese wetgeving stelt dat zijn vriendin te jong was om zwanger te worden.

Daar hij niet kon betalen restte er hem niets anders dan te ontsnappen om de gevangenis te ontlopen. Zijn wanhopige ouders doen beroep op een organisatie van smokkelaars om hem naar het buitenland te sturen. De smokkelaar die afkomstig was uit Singapore, neemt hem mee daar naartoe. Ze nemen er het vliegtuig via Bangkok, Rome en Brussel, met bestemming Canada, in het gezelschap van een andere vrouwelijke passagier die de jonge Chinees niet kent. Tijdens de paspoortcontrole in Zaventem worden ze aangehouden omwille van hun valse paspoorten. Eerst ontkent de smokkelaar dat hij de slachtoffers kent. Deze verblijven eerst vier maanden in het centrum 127, voordat ze door de VZW Pag-Asa worden opgevangen. Het tweede slachtoffer verdween de volgende dag. Liang besliste zich burgerlijke partij te stellen in deze zaak.

Vermelden wij even dat de ouders van Liang de smokkelaar tot op heden reeds 4200 \$ hebben betaald. Ze moesten hun dorp ontvluchten omdat de smokkelaar hen bedreigde en hen zou verplichten om 10.000 \$ te betalen indien hun zoon België niet zou verlaten.

2.8.2. Het vonnis

Volgende elementen werden in het dossier opgenomen:

Beklaagde werd in Zaventem geïntercepteerd in het gezelschap van de slachtoffers Liang en Chang. Zij reisden alle drie met valse paspoorten en dus onder een valse identiteit. Na zijn interceptie beweerde beklaagde eerst dat hij Liang en Chang niet kende. Na een telefoongesprek verklaarde hij dat hij zelf naar Singapore diende terug te keren, maar dat zijn medereizigers en vrienden in België politiek asiel wilden aanvragen. Beklaagde was in het bezit van een grote som geld in verschillende deviezen, waaronder 3260 \$, 570 FF, 24.000 Lire, 6.000 Peseta.

Beide slachtoffers verklaarden dat zij niet wisten naar welk land ze zouden overgebracht worden, zelfs niet nadat ze hun vliegtuigtickets hadden gekregen, daar ze dat soort lettertype niet kenden.

De beklaagde gaf vervolgens toe dat hij voor de organisatie van een zekere A. Sing werkte, die hem de valse paspoorten bezorgde. Hij voegde eraan toe dat een agent van de immigratie eveneens deel uitmaakte van deze organisatie, die mensen doorsmokkelt met als enig oogmerk het financieel gewin. De bestemming van de mensensmokkel is meestal Europa, maar ook Amerika. De gesmokkelde mensen zijn allemaal uit China afkomstig, ze vertrekken steeds vanuit Bangkok en worden altijd door iemand begeleid.

Uit de verklaringen van slachtoffer Chang blijkt ook nog dat zijn familie zowat 500.000 BEF heeft moeten betalen voor zijn overbrenging.

Uit een rogatoire opdracht die in Bangkok werd uitgevoerd, blijkt dat de beklaagde deel uitmaakt van het prostitutiemilieu en dat er enkele vrouwen voor hem zouden werken, wat door de beklaagde ontkend wordt.

De rechtbank weerhoudt de 4 tenlasteleggingen.

Inzake mensenhandel gaat het om artikel 77bis §1. De andere tenlasteleggingen hebben betrekking op de valse paspoorten en op de vereniging van misdadigers.

Op strafrechtelijk vlak:

De rechtbank veroordeelt de beklaagde tot een gevangenisstraf van **vier jaar** en een geldboete van **200.000 BEF**.

Op burgerlijk vlak:

De burgerlijke partij Liang eiste een voorlopig bedrag van één miljoen frank op een bedrag dat op vijf miljoen frank wordt geraamd.

De rechtbank verklaart de **eis ongegrond**, omdat *beklaagde zich zelf en in de eerste plaats tot het criminele milieu heeft gewend en vervolgens onwettelijke kanalen heeft gebruikt, zodat beklaagde zelf de gevolgen moet dragen.*

De burgerlijke partij geeft toe dat zij zelf een beroep heeft gedaan op een misdadige organisatie die haar het land heeft doen verlaten met volledig onwettelijke middelen zoals valse paspoorten, maar voert aan dat dit gebeurde onder valse beloften, en misbruik makend van haar onwetendheid en naïviteit.

De burgerlijke heeft beroep aangetekend, omdat zij meent dat er tegenstrijdigheid is tussen de erkenning van het bestaan van de misdaad mensenhandel en de weigering om de schuldige te veroordelen tot het vergoeden van het slachtoffer.

2.9. Correctionele rechtbank van Brugge, nr. 819 van 6 (27) april 1998

2.9.1. De feiten

Dit vonnis betreft het geval van een Belgische sekstoerist, Marnix B., die op 16 juli 1996 in Thailand werd aangehouden, wegens seksueel misbruik van een jongen van 14 jaar. Op het ogenblik van zijn arrestatie door de politie hadden de betichte en het slachtoffer naaktfoto's gemaakt in zijn hotelkamer. Volgens de verklaringen van het slachtoffer en de eerste verklaringen van de beklaagde (die hij later ingetrokken heeft), zou de minderjarige zich reeds twee of drie keer in diezelfde kamer begeven hebben en zou hij telkens een "beloning" van 300 baht (zowat 150 BEF) gekregen hebben.

Diverse elementen laten uitschijnen dat Marnix B. in het verleden reeds meermaals naar Thailand was gereisd.

De Belgische afdeling van ECPAT International (End Children's Prostitution and Trade), die contact houdt met de verenigingen die het jonge slachtoffer in Thailand begeleiden, heeft aan het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding gevraagd zich burgerlijke partij te stellen in naam van de minderjarige. Gezien het belang van deze zaak, waar voor het eerst het extra-territorialiteitsprincipe wordt toegepast volgens het nieuwe artikel 10 ter van het Wetboek van Strafvorderingen, heeft het Centrum ook beslist om in eigen naam op te treden.

2.9.2. Het vonnis

Marnix B. wordt ervan beschuldigd (A) een aanslag op de goede zeden te hebben gepleegd door, ten einde een anders driften te voldoen de ontucht van een minderjarige te begunstigen (art. 379 van het Strafwetboek) en (B) een aanranding op de eerbaarheid zonder geweld te hebben gepleegd op de persoon van een minderjarige (art. 372 van het Strafwetboek).

1. Betreffende de tenlastelegging (A) aanzetten tot ontucht van een minderjarige

De rechtbank meent dat deze tenlastelegging niet gegrond is. Voor de toepassing van artikel 379, moet de overtreder als doel hebben de minderjarige tot ontucht, bederf of prostitutie aan te zetten, ongeacht de reden. Het moet echter gaan *niet om zijn eigen driften te voldoen, maar deze van een ander, nl. de minderjarige*.

Uit het strafdossier blijkt dat dit constitutief element van het misdrijf niet aanwezig is in hoofde van de beklaagde. *Marnix B. heeft de minderjarige meegenomen naar zijn kamer om zijn eigen driften te voldoen door masturbatie, en niet deze van de minderjarige noch deze van derden*. De beklaagde wordt dus vrijgesproken van de tenlastelegging van aanzetten tot ontucht van een minderjarige, jonger dan 16 jaar.

2. Betreffende de tenlastelegging (B) van de aanranding van de eerbaarheid zonder geweld op de persoon van een minderjarige

De rechtbank meent dat er duidelijk twee gevallen zijn van aanranding van de eerbaarheid: enerzijds wanneer de dader zich overgeeft aan door de wet verboden handelingen op de persoon van de minderjarige, en anderzijds, wanneer het slachtoffer met de zeden strijdige handelingen verricht op de persoon van de dader en dit op zijn verzoek. In onderhavig geval worden beide vormen weerhouden, gezien de minderjarige Marnix B. niet enkel gemasturbeerd heeft, maar deze laatste de minderjarige ook gedwongen heeft zich uit te kleden. *"Zelfs indien deze feiten zijn gebeurd zonder geweld of bedreiging, is er een wettelijk vermoeden van het ontbreken van de toestemming in hoofde van het slachtoffer beneden de 16 jaar. Deze kan zich wettelijk niet akkoord verklaren met onzedige handelingen gepleegd op zijn persoon"*.

De rechtbank verwerpt het argument dat door Marnix B. wordt ingeroepen, volgens hetwelk hij in Thailand reeds veroordeeld zou zijn voor de feiten, gezien hij daar drie dagen in de gevangenis vertoefde en er een borgsom van 800.000 baht betaald werd om in vrijheid gesteld te worden. Het dossier van Thailand werd overgemaakt aan de Belgische overheid. Daaruit blijkt enkel dat Marnix B. werd aangehouden en op borg vrijkwam, tengevolge van een borgsom die daar door vrienden werd betaald - en waarvan beklaagde verklaart dat hij die inmiddels heeft terugbetaald. Dit is geenszins een strafrechtelijke veroordeling. Marnix B. is trouwens in juni 1997 naar Thailand teruggeweest om na te gaan of het onderzoek aldaar lastens hem werd verder gezet of niet. Er is geen strafrechtelijke veroordeling geweest in Pattaya, zodat het adagium non bis in idem hier dus niet van toepassing is.

Marnix B. bekent de aanranding van de eerbaarheid die hij op 16 juli 1996, de dag van zijn aanhouding op de minderjarige gepleegd heeft. Toen de politie binnenviel op zijn kamer werden beiden naakt gefotografeerd, zodat hij dit feit niet meer kan ontkennen.

Uit de verklaringen van de minderjarige en uit de eerste verklaring van Marnix B. in België blijkt dat de feiten zich reeds twee of drie keer hadden voorgedaan op dezelfde kamer de week voordien en dat de jongen telkens een vergoeding van 300 baht ontving.

Aan de onderzoeksrechter verklaart hij dat hij de jongen in de dagen voordien «geknuffeld had maar nooit gekust». In de latere verhoren zwakt hij die feiten nog meer af, om uiteindelijk te stellen dat er niets gebeurd was voor de 16de juli.

De rechtbank vindt dat de eerste verklaring van Marnix B. overeenstemt met die van het slachtoffer, en dat de latere verklaringen, waarin de feiten systematisch worden afgezwakt en elkaar soms zelfs tegenspreken, niet langer geloofwaardig zijn.

Marnix B. beweert tenslotte dat de jongen zelf naar hem was gekomen om zijn diensten aan te bieden. Dit is in tegenstrijd met de vaststellingen van de Thaise politie, die Marnix B. naar een groep jongeren zag gaan, hem zag onderhandelen met één van hen om deze dan mee te nemen naar het hotel.

De rechtbank meent dat deze tweede tenlastelegging dan ook bewezen is, zowel op datum van 16 juli 1996, als voor de periode van 30 juni tot 16 juli 1996.

Op strafrechtelijk vlak:

Bij het bepalen van de strafmaat vermeldt de rechtbank het feit dat Marnix B. een blanco strafregister heeft. Anderzijds houdt de rechtbank rekening met de ernst van de feiten, nl. misbruik maken van een minderjarige ten einde zijn eigen seksuele driften te voldoen. Om het eigen geweten te sussen begaat Marnix B. dit misdrijf dan nog ver van huis, waar hij meent dat dit niet zo erg is. Hoe de zeden en de mentaliteit in de andere landen ook zijn, doet geen afbreuk aan het feit dat kinderen niet mogen worden misbruikt, waar ook ter wereld. Gelet op de foto van het slachtoffer samen met Marnix B., kan deze laatste moeilijk volhouden niet te hebben geweten dat dit nog een minderjarige was, bijna nog een kind ...

Marnix B. wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van **één jaar**, waarvan 6 maanden met een uitstel van 5 jaar.

In toepassing van artikel 382bis van het Strafwetboek wordt Marnix B. **ontzet uit het recht om onderwijs te verlenen voor een periode van 10 jaar**.

Uit het strafdossier en uit het deskundig verslag blijkt dat Marnix B. een seksuele voorkeur heeft voor jongeren. Tot voor juli 1996 was hij regent in een lagere middelbare jongensschool en was hij leider bij jongerengroepen. Dit zijn uiteraard plaatsen waar hij steeds met minderjarigen in contact komt en waar er een reëel gevaar bestaat voor recidive, niettegenstaande het feit dat Marnix B. beweert dat hij in België nooit jongeren heeft misbruikt.

Op burgerlijk vlak:

Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding eiste in eigen naam een symbolische frank, maar eveneens een schadevergoeding van 500.000 BEF in naam van het jonge slachtoffer. De rechtbank **verklaart zich onbevoegd** om uitspraak te doen over de burgerlijke vordering van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

De rechtbank meent dat deze burgerlijke vordering gebaseerd is op artikel 3.5 van de wet van 15 februari 1993, als gewijzigd door de wet van 13 april 1995, volgens dewelke de burgerlijke partij in rechte kan optreden in rechtsgedingen zoals bepaald in artikel 11 §1, 2° van de wet van 13 april 1995. Voor de rechtbank is er dus enkel sprake van de artikels 379 tot 380bis § 1, 1° en §§ 2 en 3 van het Strafwetboek.

De rechtbank heeft Marnix B. echter vrijgesproken van de tenlastelegging gebaseerd op artikel 379. De rechtbank meent dus geen uitspraak te kunnen doen over het verzoek van de burgerlijke partij.

De beklaagde en het Centrum hebben beide beroep aangetekend. De zaak komt voor op 9 maart 1999 bij het Hof van Beroep in Gent.

2.9.3. Commentaar

Herinneren wij er even aan dat het extraterritorialiteitsprincipe de mogelijkheid biedt om onder zekere voorwaarden in België de daders te vervolgen van bepaalde misdrijven die in het buitenland werden gepleegd. Het is de eerste keer dat dit principe wordt toegepast op basis van het nieuwe artikel 10ter van het Wetboek voor Strafvorderingen, ter vervanging van artikel 2 van de wet van 26 mei 1914 over de handel in blanke vrouwen.

Dit artikel 10ter vereenvoudigt de procedure voor een beperkte reeks overtredingen, door het weglaten van de voorwaarde van klacht of officieel bericht vanwege de buitenlandse overheid. Deze overtredingen zijn: aanranding van de eerbaarheid en verkrachting (artikelen 372 tot 377 van het Strafwetboek) gepleegd op minderjarigen die jonger zijn dan 16 jaar, bederf van de jeugd (artikel 379), mensenhandel (380bis en 381bis en artikel 77bis van de wet van 15 december 1980), kinderpornografie (artikel 383bis). Artikel 10ter heeft ook een groter bereik voor wat betreft de dader van het misdrijf: het is niet enkel van toepassing op Belgen, maar ook op buitenlanders die in België gevonden worden. Bedoeling van de wetgever is, de straffeloosheid in te dijken waar de daders van dergelijke misdrijven normaliter van genieten in de landen waar de feiten gepleegd worden, door hen in België te vervolgen.

Zonder afbreuk te willen doen aan het arrest dat door het Hof van Beroep te Gent moet worden uitgesproken, lijkt het ons toch belangrijk om hier de redenen uiteen te zetten waarom het Centrum de bepalingen die door de rechtbank van eerste instantie werden aangehaald, op een andere manier interpreteert.

Het extraterritorialiteitsprincipe draagt bij tot de strijd tegen de mensenhandel als globaal verschijnsel. Er moet gezegd dat het sekstoerisme, net als het gebruik van kinderpornografie vaak de eerste stappen zijn van bepaalde individuen naar een veel verder doorgedreven "consumptie" in het bevredigen van hun driften. Deze verschijnselen dragen dan ook bij tot de evolutie van de vraag naar verschillende soorten seksuele diensten - die al te vaak pervers zijn - waarop de georganiseerde misdaad maar al te gretig reageert, door de seksuele uitbuiting van kinderen en/of door de mensenhandel. Blijkbaar heeft de wetgever dus nieuwe middelen willen creëren om de strijd tegen het sekstoerisme te versterken, maar ook tegen de georganiseerde misdaad. Het Centrum voor gelijkheid van kansen moet dit nieuwe werkinstrument dan ook kunnen gebruiken.

De mogelijkheid om in rechte op te treden, die aan het Centrum geboden werd, moet een tweevoudig impact hebben.

- Het Centrum treedt op in eigen naam wanneer zijn toegekende statutaire doelstellingen benadeeld worden, in dit geval de opdracht om de strijd tegen de mensenhandel te bevorderen; wij hebben net aangetoond hoe het sekstoerisme in verband staat met het verschijnsel mensenhandel. Het Centrum kan eveneens de rol van katalysator spelen bij de vervolgingen die in dergelijke gevallen worden ingeleid.

- Voor wat de slachtoffers betreft wilde de wetgever hen de mogelijkheid bieden om hun geleden schade hersteld te zien, door aan de betrokken verenigingen en organisaties de mogelijkheid te geven in hun naam op te treden. In het geval van het sekstoerisme wonen de slachtoffers in verre landen, ze zijn vaak heel jong en hebben een laag opleidingsniveau. Hun families beschikken niet over de nodige financiële middelen om een advocaat te betalen. Het is voor deze slachtoffers dan ook van het allergrootste belang dat het Centrum in hun naam kan handelen, anders hebben zij niet de minste kans op schadeloosstelling.

De intentie van de wetgever blijkt volgens ons ook uit de opstelling van artikel 11, §§ 4 en 5 van de wet van 13 april 1995, die bepaalt dat het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (§4) en de door de Koning daartoe erkende verenigingen en de instellingen van openbaar nut (§5) in rechte kunnen optreden *in alle betwistingen waartoe de toepassing van onderhavige wet aanleiding zou kunnen geven*. Indien de wetgever dit niet had gewild, dan zouden deze paragrafen onder een andere vorm zijn opgesteld, en zou er gespecificeerd zijn dat die organisaties in rechte mogen optreden in alle betwistingen *met betrekking tot de mensenhandel*.

De wetgever had dus een meer uitgebreide toepassing voor ogen dan de eerste rechters; hun interpretatie, die de mogelijkheid van rechtsvordering van het Centrum beperkt tot de toepassingsgevallen van de artikelen 379 en 380bis §1, 1° en §§2 en 3, lijkt ons in tegenspraak met artikel 11 §§ 4 en 5 en met de wens van de wetgever.

2.10. Correctionele rechtbank van Eupen, vonnis nr. 185 van de Griffie van 29 juni 1998

2.10.1. De feiten

Het gaat om een belangrijk prostitutienetwerk vanuit Rusland, dat België, Luxemburg, Zwitserland en Duitsland bedient en dat aangeklaagd wordt in het boek van Chris De Stoop³ en later door Michel Bouffioux en Jean-Pierre De Staercke⁴.

De beklaagden André F. en zijn Russische echtgenote Marina K. ronselden in Rusland jonge meisjes om deze in ontucht- en prostitutiehuizen tewerk te stellen in het Groothertogdom Luxemburg, in Zwitserland, in Duitsland en in België, onder meer in de etablissementen «Le Georges V», «Pourquoi Pas?» die in Luik door André L. werden uitgbaat en in de «New Parisiana», die Domenico S. in Charleroi openhield.

Het onderzoek kon van start gaan nadat in Eupen een smokkelaar werd aangehouden.

Het slachtoffer Maria heeft zich burgerlijke partij gesteld. De VZW Payoke en het Centrum voor gelijkheid van kansen hebben zich eveneens burgerlijke partij gesteld.

³ De Stoop Ch., *Ze zijn zo lief, mijnheer*, uitg. Kritik, 1992.

⁴ Bouffioux M. en De Staercke J-P., *Appelez-moi Elvira...*, uitg. Luc Pire, 1994.

2.10.2. Het vonnis

De vijf beklaagden zijn op de zitting aanwezig. De eerste vier worden vervolgd omdat zij *«om diverse redenen, op de gewone en professionele manier een handel in mensen hebben georganiseerd door een groot aantal buitenlandse vrouwen te kopen, te ronselen, te verkopen, te verhuren of te plaatsen om hen uit te buiten via ontucht of prostitutie»*.

De tenlasteleggingen betreffende de vijfde beklagde, Salvatore T., worden hier niet vermeld. Hij wordt ervan beschuldigd bij André L. te hebben gewerkt, terwijl hij van een werkloosheidsuitkering genoot.

1. Nopens de echtgenoten André F. en Marina K.:

De rechtbank meent dat de zes tenlasteleggingen in hoofde van deze beklaagden bewezen zijn; de eerste vier hebben betrekking op de mensenhandel:

1. Uitbuiting van de ontucht of de prostitutie van anderen, *«met enerzijds de verzwarende omstandigheid dat men de slachtoffers tijdens hun aanwerving andere arbeidsvoorwaarden en een ander soort werk had voorgespiegeld, en men als drukkingsmiddel de door de slachtoffers gemaakte schulden ten overstaan van tussenpersonen gebruikte en anderzijds doordat men misbruik maakte van het feit dat de slachtoffers hier onwettig verbleven en geen werkvergunning hadden »* (art 380bis §1,1° van het Strafwetboek, met de verzwarende omstandigheden van §3 1° en 2°);
2. Uitbuiting van de ontucht of de prostitutie van anderen door misbruik te maken van hun kwetsbare positie (art. 380 bis §1, 4° met de verzwarende omstandigheden van §3, 1° en 2° van het Strafwetboek);
3. Ontucht van minderjarigen (art. 379 al.1 van het Strafwetboek);
4. Inbreuk tegen artikel 77 bis §§ 1,2 en 3 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging of de verwijdering van vreemdelingen;
5. De tewerkstelling van minstens 23 jonge vrouwen van Russische nationaliteit, die niet over een geldige werkvergunning beschikten (art. 9 §2 van het K.B. nr. 34 van 20 juli 1967);
6. Ongeoorloofd bezit van verdovende middelen.

De rechtbank meent nochtans dat de omstandigheid van de tenlastelegging 4 volgens dewelke *deze feiten daden van deelneming zouden zijn aan de hoofd- of bijkomende activiteit van een vereniging* niet boven elke twijfel bewezen is. De tenlastelegging 7, nl. te hebben meegewerkt aan een vereniging van misdadigers wordt dus niet weerhouden.

Het strafdossier toont immers niet aan dat de beklaagden deel zouden hebben uitgemaakt van een gestructureerde organisatie om jonge buitenlandse vrouwen toegang te verlenen tot het Rijk. Alhoewel de beklaagden André L. en Domenico S. wel een zakenrelatie hadden met een zekere S. in Sint-Petersburg wijst niets er op voldoende wijze op dat zij op een structureel georganiseerde wijze zouden gehandeld hebben.

De rechtbank zet de volgende beschouwingen uiteen met betrekking tot de belangrijkste tenlasteleggingen in hoofde van het echtpaar, die volgens ons interessante lectuur zijn.

Sinds begin 1995 leiden de beklaagden André F. en Marina K. een bedrijf, dat zij als een plaatsingsbureau voor artiesten bestempelen. Hun belangrijkste activiteit bestaat erin, jonge vrouwen te recrutereren in Sint-Petersburg om deze dan in verscheidene Belgische en Europese cabarets tewerk te stellen. Uit het strafdossier blijkt dat het koppel F.-K. voortdurend in verbinding staat met ene Mikhail S. in Sint-Petersburg, die hen regelmatig naïeve en minder naïeve jonge meisjes voorstelt, die sociaal gezien echter kansarm zijn en die allen een betrekking zoeken in het buitenland. Met medeweten van het echtpaar F.-K. biedt hij de meisjes aantrekkelijke contracten aan voor zogezegd ernstige werkaanbiedingen, met aangename arbeidsomstandigheden. Dan wordt er een contract opgesteld, gewoonlijk in een taal die de meisjes niet machtig zijn. De vrouwen worden vervolgens met een toeristenvisum naar België of naar het Groothertogdom Luxemburg gestuurd, maar zonder vooraf verkregen werkvergunning.

Eens ter plekke worden de meisjes onthaald door de beklaagde André F. die hen in een cabaret installeert. Daar wordt hen te verstaan gegeven dat er wel wat meer van hen wordt verwacht dan enkele onschuldige folkloristische dansen, ze moeten integrale striptease doen en zeer vriendelijk zijn met de klanten, die ze dan moeten aanzetten tot het consumeren van zeer duur aangerekende drank.

Toen sommige meisjes zich verzetten, liet men hen te verstaan geven dat zij eerst hun schulden moesten afbetalen aan hun agenten, ze moesten hen namelijk de hoge reiskosten en plaatsingsvergoeding betalen of anders op eigen kosten naar Rusland teruggaan, zwaar onder de schulden en met de dreiging van Mikhail S., van wie de beklaagde André F. zelf zegde dat hij tot het milieu van de georganiseerde misdaad behoorde. Of ze konden gewoon de gewijzigde voorwaarden van het contract aanvaarden.

Het echtpaar F.-K. ronselde ook Russische prostituees, om hen in Belgische cabarets te plaatsen of hen te laten meespelen in pornofilms.

De voortdurende ontkenningen van de beklaagden André F. en Marina K. zijn geenszins geloofwaardig en kunnen geen stand houden tegen de verschillende elementen van het onderzoek.

Uit het strafdossier blijkt namelijk het volgende :

- De beklaagden hebben de twee jonge meisjes Natalya en Ana in het cabaret «Happy Night» geplaatst te Baumholder in Duitsland. Hun werkzaamheden aldaar omvatten zeker seksueel verkeer. Eén van de meisjes deed haar beklag bij beklaagde Marina K. die haar liet verstaan dat dit er nu eenmaal bij hoorde, indien ze geld wilde verdienen.
- De beklaagden kregen een percentage op de verdiensten van de twee meisjes, wier activiteit zij kenden en aanmoedigden.
- De beklaagden plaatsten heel wat meisjes in Belgische en Luxemburgse cabarets, waar zij, tegen hun wil, aan integrale striptease moesten doen, de klanten tot drinken moesten aanzetten en met hen meegaan naar aparte kamers. De jonge vrouwen beschrijven deze laatste activiteit als «in het struikgewas gaan», wat in gewone taal enkel kan vertaald worden als «zich prostitueren».
- De beklaagden waren zich bewust van de preciaire situatie van de jonge vrouwen die zij in België binnenbrachten en maakten systematisch misbruik van de preciaire en kwetsbare persoonlijke en administratieve toestand om hen uit te buiten. Met de verklaringen voor het ten laste nemen en de toeristenvisa wilden de beklaagden enkel maar de toegang tot het grondgebied onder valse voorwendsels vergemakkelijken en ze vormden een afleiding van het ware doel van deze operaties. Uit de opgestelde processen-verbaal blijkt overduidelijk dat een groot aantal jonge vrouwen op die manier door de beklaagden naar België gelokt werd.

- De beklaagden moesten zich wel snel rekenschap geven van het feit dat de jonge vrouwen geen professionele dansartiesten waren, zelfs indien hun bij André F. teruggevonden dossiers diploma's bevatten die in die richting wezen, maar die afgeleverd waren door Mikhail S. Uit afgeluisterde telefoongesprekken blijkt bovendien dat André F. niet naar Sint-Petersburg ging om naar het ballet te gaan, maar om «Schlampen» te zien, een Duitse term die het best als «hoeren» vertaald kan worden.
- Het koppel F.-K. organiseerde onder meer de plaatsing van de twee jonge prostituees Angelina en Vanessa, die hun visa enkel kregen dankzij een fictieve verklaring van ten laste neming vanwege de beklaagden. De luchthavenpolitie vond enkel sekslingerie in hun bagage. De meisjes waren eveneens in het bezit van een attest waarin verklaard stond dat zij geen AIDS hadden. Hen werd de toegang tot het grondgebied geweigerd, maar enkele tijd later slaagden zij er toch in om binnen te raken waarna ze in Luik belandden waar ze bij beklaagde André L. aan de slag konden.
- In de woonplaats van André F. werden talrijke pornofilm's van de meisjes teruggevonden die duidelijk de ware toedracht van hun aanwerving bewijzen. De foto's van Angelina en Vanessa werden bovendien in de «Pourquoi pas?» gemaakt, een ontuchthuis dat uitgebaat werd door de beklaagde André L.
- De briefwisseling die in de woonplaats van de beklaagden in beslag werd genomen bevat onder meer een brief die een gedetailleerde beschrijving geeft van het werk van de meisjes: "het optreden, het aanzetten tot consumptie" en "het belangrijkste werk". In een andere brief van Marina K. wordt gewag gemaakt van een "ander soort handel". Gezien de context wijzen deze termen zonder twijfel op prostitutie.

Het koppel F.-K. heeft steeds eensgezind gehandeld; Marina K. werkte actief mee aan het beheer van de plaatsingen en gebruikte hierbij haar eigen beroepservaring en haar kennis van de Russische taal (...).

Het koppel F.-K. plaatste ook de minderjarige Julia bij de beklaagden André L. en Domenico S. waar zij integrale striptease moest doen terwijl ze nog geen 18 jaar oud was en de beklaagden zeker op de hoogte waren van haar minderjarigheid.

Bovendien moet de inhoud van de wettelijke notie van «goede zeden» bepaald worden in functie van de door de wet beschermde waarden van de openbare zedelijkheid, zoals die op een gegeven tijdstip door het collectief geweten worden aangevoeld. Binnen deze beperkingen en bij gebrek aan een wettelijke bepaling wordt de notie van goede zeden door de rechter soeverein beoordeeld, zonder dat echter de inhoud ervan bepaald kan worden in functie van de eerbaarheid van enkele personen. In die zin is een openbaar vergrijp tegen de zeden een aanranding van de collectieve eerbaarheid, afgezien van subjectieve gevoelens, en dergelijk vergrijp valt niet noodzakelijk samen met gedragingen die indruisen tegen de moraal.

In dit geval verdraagt het collectief geweten, zoals het nu aanwezig is, noch de uitbuiting van een minderjarige als striptease-danseres, noch als persoon die cabaretklanten moet aanzetten tot het verbruiken van dure drank.

Bij gebrek aan een wettelijke bepaling moet het begrip «ontucht», dat een bredere betekenis heeft dan de term «prostitutie» - daar het ook slaat op daden van ontucht of onzedelijkheid buiten de prostitutie - in de gewone zin worden begrepen. Binnen deze beperkingen zal de rechtbank soeverein oordelen of de daden die als bewezen werden verklaard, ook daden van ontucht zijn.

In dit geval beantwoorden integrale striptease en het vrijwillig exploiteren van de onzedelijkheid van klanten om hen aan te zetten tot consumptie in de commerciële context als beschreven in dit dossier, aan de bepaling van "ontucht" en vormen ze dus een aanzetting tot ontucht van vermelde klanten.

Alle betrokkenen profiteerden van het ingevoerde systeem. Mikhail S. in Sint-Petersburg kreeg 50 dollar per dag en per meisje, het koppel F.-K. hield 10% van hun inkomsten af en de cabaretuitbaters, onder wie André L. en Domenico S., profiteerden van goedkope werkkrachten, aan wie ze bovendien nog nagenoeg onbewoonbaar logies verhuurden en die omwille van hun precaire financiële en administratieve situatie, volledig aan hun willekeur waren overgeleverd.

Tijdens een huiszoeking in de woning van het echtpaar F.-K. werden er ook kleine hoeveelheden cannabis aangetroffen.

2. Voor wat betreft de beklaagde André L.:

De rechtbank verklaart de volgende tenlasteleggingen als bewezen; de tenlasteleggingen 8 tot 14 hebben betrekking op de mensenhandel:

8. Uitbuiting van ontucht of prostitutie (art. 380 bis §1, 1° van het Strafwetboek);
9. Het uitbuiten van een huis van ontucht en prostitutie, in onderhavig geval de «Pourquoi Pas?» en de «Georges V» (art. 380 bis §1, 2° van het Strafwetboek) ;
10. Uitbuiting van de ontucht of de prostitutie van anderen door misbruik te maken van hun kwetsbare toestand (art. 380 bis §1, 1° van het Strafwetboek), met de verzwarende omstandigheid van §3, 1° en 2°;
11. Het houden van een huis van ontucht en prostitutie (art. 380bis §1, 1° van het Strafwetboek), met de verzwarende omstandigheden van §3, 1° en 2°;
12. De exploitatie van ontucht of prostitutie (art. 380 bis §1, 4° van het Strafwetboek), met de verzwarende omstandigheden van §3, 1° en 2°;
13. Bederf van een minderjarige (art. 379 al.1 van het Strafwetboek);
14. Inbreuk tegen artikel 77 bis §§ 1,2 en 3 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het Rijk, het verblijf, de vestiging of de verwijdering van vreemdelingen;
15. Het tewerkstellen van werknemers met een vreemde nationaliteit, die niet over een werkvergunning beschikken, noch over een verblijfvergunning die langer geldig is dan drie maanden (art. 4 en 9bis van het K.B. nr. 34 van 20 juli 1967 over het tewerkstellen van werknemers van buitenlandse nationaliteit) ;
16. Het niet inschrijven van de werknemers bij de R.S.Z., het niet aangeven van de meisjes, het niet betalen van de verschuldigde bijdragen (art. 21§1 van de wet van 27 juni 1969 over de sociale zekerheid van de werknemers);
17. Het tewerkstellen van de uitkeringsgerechtigde werkloze Salvatore T. (art.175, 2° van het K.B. van 25 november 1991, over de werkloosheid);
18. Het niet neerleggen van de jaarrekeningen van de SPRL AL PRODUCTIONS ET ORGANISATIONS (art. 77, 80, 137, 201.9° van de gecoördineerde wet van 30 november 1935 over de handelsmaatschappijen).

De rechtbank meent nochtans dat de omstandigheid van de tenlastelegging 14 volgens dewelke *deze feiten daden van deelneming zouden zijn aan de hoofd- of bijkomende activiteit van een vereniging* niet boven elke twijfel bewezen is. De tenlastelegging 7, nl. te hebben meegewerkt aan een vereniging van misdadigers wordt dus niet weerhouden.

Voor het echtpaar F.-K. verwijst de rechtbank naar de hierboven uiteengezette argumenten.

De rechtbank zet de volgende beschouwingen uiteen met betrekking tot de belangrijkste tenlasteleggingen in hoofde van André L.:

De tenlastelegging 13 is gebaseerd op de bepalingen van artikel 379 van het Strafwetboek en niet op het artikel 380 als door beklaagde aangevoerd. Deze bepaling heeft betrekking op de minderjarigen van beide seksen en maakt een onderscheid tussen de minderjarigen die jonger zijn dan tien jaar, de minderjarigen van tien jaar tot volle zestien jaar en de minderjarigen van ten volle zestien jaar tot ten volle achttien jaar oud, als vermeld in de eerste alinea. De beklaagde André L. kon onmogelijk onwetend zijn over de minderjarigheid van het slachtoffer.

Beklaagde André L. behoort tot de klanten van het "artiesten"-bureau van het echtpaar F.-K. , die talrijke «artiesten» aan werk geholpen hebben in de «Georges V» en de « Pourquoi Pas ?», twee huizen in Luik. Bovendien blijkt uit het dossier dat beklaagde André L. tussen 1991 en 1995 niet minder dan 189 buitenlandse meisjes heeft tewerkgesteld in zijn etablissementen, zonder dat deze over de nodige vergunningen beschikten. Hij stelde er ook de beklaagde Salvatore T. tewerk, een volledig uitkeringsgerechtigde werkloze, zonder die aan te geven. Beklaagde staat bij de R.S.Z. ook niet geregistreerd als werkgever.

Uit het dossier blijkt het volgende:

- *De slachtoffers Lena, Katya en Claria werden verplicht om zich aan ontucht en prostitutie over te leveren om de klanten tevreden te stellen. Hun verklaringen werden door twee getuigen bevestigd.*
- *Bij een huiszoeking in de ontuchthuizen van André L. worden 39 condooms gevonden, twee kunstpenissen en elf pornovideo's.*
- *Bij een controle in de «Georges V» wordt Béatrice aangetroffen, een masseuse die aan huis werkt.*
- *Een getuige verklaart dat er prostitutie plaatsvindt in de «Pourquoi Pas?»;*
- *Een gedeelte van de vrouwen die door André L. werden tewerkgesteld werken overdag in een Thais massagesalon, en masturberen er klanten.*
- *De duidelijk pornografische foto's van de twee jonge Russische vrouwen, foto's die in de woonplaats van het echtpaar F.-K. werden teruggevonden, werden gemaakt in de «Pourquoi Pas?».*
- *De buitensporige prijzen die voor de dranken worden aangerekend in de etablissementen van beklaagde en de bedragen die daar door bepaalde klanten worden uitgegeven doen zonder enige twijfel besluiten dat de jonge meisjes er wel iets meer doen dan dansen en dat ze er méér intieme prestaties leveren.*
- *Ook uit de reeds vermelde briefwisseling, die bij het echtpaar F.-K. in beslag werd genomen blijkt duidelijk dat de jonge vrouwen die door hen werden aangebracht, op z'n minst de klanten tot ontucht moesten aanzetten.*
- *Uit de herhaalde verklaringen van getuige Maria, die ook nog eens gehoord werden op de zitting, blijkt dat deze vrouw zich in 1992 moest prostitueren tijdens haar tewerkstelling in de huizen van beklaagde.*

Deze jonge vrouwen, die zich in een precaire administratieve en persoonlijke situatie bevonden, waren geheel overgeleverd aan de willekeur van de beklaagde. Door het feit dat de vrouwen de klanten tot drinken moesten aanzetten door hen te verleiden met ontucht en prostitutie heeft beklaagde zich op z'n minst gezegd aanzienlijk verrijkt. In die zin kunnen de etablissementen « Georges V » en de « Pourquoi Pas ? » die door de beklaagde André L. werden geëxploiteerd, als ontuchthuizen bestempeld worden, verwijzend naar de hoger vermelde noties van ontucht en goede zeden.

3. Voor wat betreft de beklaagde Domenico S.:

De rechtbank verklaart de volgende tenlasteleggingen als bewezen; de tenlasteleggingen 19 tot 23 hebben betrekking op de mensenhandel:

19. Uitbuiting van ontucht of prostitutie (art. 380 bis §1, 1° van het Strafwetboek), met misbruik van de kwetsbare situatie (verzwarende omstandigheden van §3, 1° en 2°);
20. Exploitatie van een huis van ontucht of prostitutie, in dit geval de «New Parisiana» (art. 380 bis §1, 1°, 2° van het Strafwetboek) met de verzwarende omstandigheden van §3, 1° en 2°;
21. Uitbuiting van ontucht of prostitutie (art. 380 bis §1, 4° van het Strafwetboek), met de verzwarende omstandigheden van §3, 1° en 2°;
22. Corruptie van minderjarigen (art. 379 al.1 van het Strafwetboek)
23. Inbreuk tegen artikel 77 bis §§ 1,2 en 3 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het Rijk, het verblijf, de vestiging of de verwijdering van vreemdelingen;
24. Het tewerkstellen van werknemers met een vreemde nationaliteit, die niet over een werkvergunning beschikken, noch over een verblijfsvergunning die langer geldig is dan drie maanden (art. 4 en 9bis van het K.B. nr. 34 van 20 juli 1967 over het tewerkstellen van werknemers van buitenlandse nationaliteit);
25. Het niet inschrijven van de werknemers bij de R.S.Z., het niet aangeven van de meisjes, het niet betalen van de verschuldigde bijdragen (art. 21§1 van de wet van 27 juni 1969 over de sociale zekerheid van de werknemers;

Net als in de andere gevallen meent de rechtbank dat de verzwarende omstandigheid van tenlastelegging 23 (mensenhandel - 77bis) volgens dewelke *deze feiten daden van deelneming zouden zijn aan de hoofd- of bijkomende activiteit van een vereniging* niet boven elke twijfel bewezen is.

De beklaagde Domenico S. behoort ook tot de klanten van het artiestenbureau van het echtpaar F.-K., zij hebben verscheidene "artiestes" geplaatst in zijn etablissement, de «New Parisiana» te Charleroi. Uit het dossier blijkt dat de beklaagde S. tussen 1995 en 1996 minstens zeven buitenlandse meisjes heeft tewerkgesteld in zijn etablissement, zonder over de nodige vergunningen te beschikken.

De jonge buitenlandse meisjes die door Domenico S. in zijn bar werden tewerkgesteld moesten zich aan ontucht overleveren en sommigen moesten zich prostitueren in het voordeel van beklaagde.

Uit het dossier blijkt namelijk het volgende:

- *Natalya verklaart dat ze door de medebelanghebbenden F.-K. in de «New Parisiana» geplaatst werd. Ze werd benaderd door een klant die seksuele betrekkingen wilde met haar en toen ze zich weigerachtig opstelde werd haar plaats ingenomen door een stripteaseuse die meer begrip had voor de klant.*
- *Ook getuige Maria verklaart in de «New Parisiana» te zijn geweest, waar ze zich begripvol moest tonen met de klanten.*
- *Een ander meisje verklaarde in het dossier dat Domenico S. haar het bedrag van veertigduizend frank had aangeboden indien zij erin toestemde de nacht door te brengen met een klant die blijkbaar zeer belangrijk was.*
- *Domenico S. heeft, net als André L., de minderjarige Julia tewerkgesteld in zijn etablissement als stripteasedanseres en om de klanten aan te zetten tot het verbruiken van drank, die zo duur werd aangerekend, dat de meisjes wel "vriendelijk" moesten zijn. Ook hij kon moeilijk onwetend zijn over haar minderjarigheid.*
- *De buitensporige prijzen die voor de consumpties worden aangerekend (...) doen zonder enige twijfel besluiten dat de jonge vrouwen niet enkel een dansvertoning gaven, maar dat zij ook meer intieme prestaties leverden, en dit is ook de enige mogelijke rechtvaardiging voor de aangerekende prijzen.*
- *Uit de briefwisseling die bij het echtpaar F.-K. in beslag werd genomen en die hierboven reeds uitvoeriger werd beschreven, blijkt eveneens overduidelijk dat de jonge vrouwen die door hen werden geleverd op z'n minst de klanten tot consumptie moesten aanzetten en dat op eender welke wijze, gaande van het aanzetten tot ontucht en praktijken in strijd met de goede zeden, tot prostitutie.*

Deze jonge buitenlandse vrouwen, niet zo talrijk aanwezig als bij André L., die niet als werknemers waren ingeschreven, bevonden zich in een precaire administratieve en persoonlijke situatie en waren volledig overgeleverd aan de willekeur van de beklaagde. Doordat zij de klanten tot consumptie aanzetten door praktijken die indruisen tegen de goede zeden en zelfs door prostitutie heeft beklaagde zich financieel verrijkt. In die zin mag het cabaret «New Parisiana», dat door of rechtens Domenico S. werd uitgebaat, als een ontuchthuis worden bestempeld, verwijzend naar de noties van ontucht en van goede zeden als hierboven bepaald.

De ontkenningen van beklaagde S., die poogde om zich voor te doen als een pijler in de strijd tegen de straatprostitutie in Charleroi zijn niet geloofwaardig en kunnen geen stand houden tegen de elementen die uit het onderzoek zijn gebleken.

Op strafrechtelijk vlak:

Bij het bepalen van de strafmaat voor de vier beklaagden heeft de rechtbank rekening gehouden met:

- *het misprijzen dat de beklaagden betoonden voor de materiële en morele noden van de jonge buitenlandse vrouwen die door hen werden geplaatst of tewerkgesteld;*
- *het feit dat zij systematisch hebben gespeculeerd op de laagste instincten van anderen om hun zucht naar winstbejag te bevredigen;*
- *het feit dat zij voortdurend speculeerden op de angsten van de jonge buitenlandse vrouwen die zich in een onwettige situatie bevonden, om deze ertoe te brengen de verandering van de aanvankelijke termen van hun aanwerving te aanvaarden;*

- *hun misprijzen ten overstaan van elke reglementering inzake de sociale wetgeving en inzake de toegang tot het grondgebied en het tewerkstellen van personen met de buitenlandse nationaliteit;*
- *de ernst van de morele en materiële schade die door hun toedoen werd veroorzaakt.*

De rechtbank heeft de volgende straffen uitgesproken:

- De echtgenoten F.-K., uitbaters van het «plaatsingsbureau voor artiesten», worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van **vier jaar**, met een uitstel van 5 jaar voor de helft van deze straf en tot een geldboete van **400.000 BEF**.
- De uitbater van de «Georges V» en van de «Pourquoi Pas?» André L. wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van **vier jaar**, met een uitstel van 5 jaar voor de helft van deze straf en tot een geldboete van **1.000.000 BEF**.
- De uitbater van de «New Parisiana» Domenico S. wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van **twee jaar**, met een uitstel van 5 jaar voor drie vierden van deze straf en tot een geldboete van **200.000 BEF**.
- Om in de mate van het mogelijke elke vorm van recidive te vermijden, wordt het de vier beklaagden **verboden om gedurende een termijn van drie jaar**, een café open te houden, een bemiddelingsbureau, een muziekcafé, een dansgelegenheid, een massagesalon, een manicurezaak, in eigen persoon of via een zaakvoerder of zaakvoerster of er tewerkgesteld te zijn in welke hoedanigheid ook.
- De rechtbank verordent eveneens de **sluiting van de etablissementen** «Le Georges V» en van «Pourquoi Pas?» te Luik en van het etablissement « Le New Parisiana » in Charleroi en dat voor een termijn van **drie jaar**.

Op burgerlijk vlak:

- Het slachtoffer Maria eiste een bedrag van 350.000 BEF als materiële en morele schadevergoeding van de beklaagden André L. en Domenico S. Enkel André L. wordt veroordeeld om aan het **slachtoffer E.** een definitief omgerekend bedrag te betalen van **150.000 BEF**, als morele schadevergoeding. De rechtbank stelt namelijk vast dat zij slechts korte tijd voor hem heeft gewerkt als stripteaseuse. De rechtbank verklaart zich onbevoegd om uitspraak te doen over de eis van de burgerlijke partij tegen Domenico S., *gezien de beoogde periode van overtreding plaatsvond voor de datum van 5 januari 1993, datum waarop de burgerlijke partij verklaart dat zij het prostitutiemilieu en de ontuchthuizen had verlaten.*
- De eis van het **Centrum voor gelijkheid van kansen** wordt ontvankelijk verklaard, *want deze werd gesteld in het kader van zijn wettelijke opdracht. Gezien het Centrum als opdracht heeft, de mensenhandel te bestrijden, werken de machinaties van de beklaagden rechtstreeks in het nadeel van het Centrum.* De vier beklaagden worden solidair veroordeeld tot het betalen van één frank aan het Centrum.
- De **VZW Payoke** eiste van de vier beklaagden de betaling van een schadevergoeding van 10.000 F, om de kosten terug te betalen die de VZW had aangegaan voor het onthaal, de opvang en de begeleiding van E. sinds 1993. *De VZW heeft als algemene opdracht in te staan voor het onthaal, de belangen en de begeleiding van personen die uit de prostitutie willen geraken en van de slachtoffers van de mensenhandel. Principieel is de eis dus gegrond. Gezien de burgerlijke partij zich tevreden stelt met de eis tot een forfaitaire schadevergoeding, zonder verdere verklaringen, wordt de eis enkel als gegrond verklaard voor het voorlopige bedrag van één frank.*

2.11. Correctionele rechtbank van Brussel, nr. 004029 van de Griffie van 30 juni 1998 Hof van Beroep te Brussel, nr. 1046 van 11 september 1998

2.11.1. De feiten

In juni en augustus 1997 werden twee jonge Albanese meisjes van 15 en 16 jaar, Anna en Angela, uit hun land van herkomst ontvoerd door twee gewapende figuren, die deel uitmaken van een internationaal prostitutienetwerk. Zij worden opgesloten, geslagen en op die manier verplicht om zich te prostitueren in Italië, vervolgens in Nederland en tenslotte in Brussel. Hun pooiers Domi E en Jusufi A. zetten hen vanaf 1 november aan het werk in de bar « Le Champ » in de Aarschotstraat, onder een valse Italiaanse identiteit. Op 7 november worden ze er ontdekt als de BOB in die bar een controle doet. De jonge meisjes worden toevertrouwd aan de VZW Pag-Asa. Jammer genoeg verdwijnt Angela enkele dagen na haar aankomst, wat wel degelijk aantoont in welke mate het netwerk deze jonge slachtoffers, die zeer winstgevend zijn, probeert terug te winnen. Twee maanden later wordt ook de jonge Anna het slachtoffer van een ontvoeringspoging, waarbij schoten vallen. Ook haar familie in Albanië wordt met represailles bedreigd.

De pooiers Domi E en Jusufi A. zijn voortvluchtig. Enkel de chauffeur en de bewaker verschijnen ter zitting.

Met de toestemming van het jonge slachtoffer heeft de VZW Pag-Asa aan het Centrum voor gelijkheid van kansen gevraagd om zich burgerlijke partij te stellen in naam van deze minderjarige. Het Centrum heeft eveneens gehandeld in eigen naam.

2.11.2. Het vonnis in eerste instantie

De beklaagde Bëqir H. wordt beschuldigd van mensenhandel (artikel 380bis §1-4° van het Strafwetboek met de verzwarende omstandigheden van §3 1° en 2° en van artikel 381bis), van poging tot moord, en van poging tot willekeurige gevangenneming en opsluiting.

De tenlasteleggingen in hoofde van de tweede beklaagde Dhurata S., een vroeger slachtoffer van de mensenhandel, worden hier niet besproken (valse papieren, gebruik en heling van valse papieren, bezit van cocaïne, onwettig verblijf).

Gezien het dossier, meent de rechtbank dat de beschreven feiten bewezen zijn, en de tenlasteleggingen in hoofde van Bëqir H. worden dan ook weerhouden.

Uit het botonderzoek van november 1997 blijkt dat de botrijping van de jonge meisjes wijst op de leeftijd van 16 jaar voor het ene en tussen 15 en 16 jaar voor het andere meisje. Zij waren gedwongen om valse identiteitspapieren te gebruiken om hun uitbuiting mogelijk te maken.

Bëqir H. betwist zijn tenlasteleggingen, maar aan de onderzoeksrechter heeft hij wel bekend twee landgenoten te hebben geholpen om werk te vinden voor hun vrouwen in een bar die uitgebaat wordt door een Italiaanse kennis van hem, en dat hij die vrouwen naar hun werk gevoerd had. Deze verklaring werd de dag nadien reeds ingetrokken.

Uit de elementen die aan de rechtbank ter beoordeling werden voorgelegd, blijkt echter dat de pooiers Jusufi A. en Domi E. die op dit ogenblik voortvluchtig zijn, voordeel hebben gehaald uit de actieve medeplichtigheid van de beklaagde Bëqir H. om de prostitutie van Anna en Angela uit te buiten.

Béqir H. had duidelijk als opdracht de jonge meisjes te vervoeren en hen te bewaken en hij gebruikte daarvoor zijn Alfa Romeo Spider of zijn Mercedes 250, waarmee ook de pooier Jusufi A. reed.

Het slachtoffer Anna en een getuige identificeren Béqir H. formeel als de chauffeur van de Alfa Romeo bij de poging tot ontvoering en de geweerschoten die op haar werden afgevuurd toen zij wilde binnengaan in het commissariaat aan de Fusainstraat.

Het feit dat Béqir H. op hetzelfde adres verblijft als Dhurata en dat hij bekent het meisje naar haar werk te hebben gevoerd bevestigt zijn actieve medewerking binnen het netwerk. *De represailles waarmee de familie van Anna in Albanië bedreigd werd bewijzen afdoende dat beklagde in het netwerk opgenomen is en door de leden ervan gesteund wordt.*

Op strafrechtelijk vlak :

Bij de bepaling van de strafmaat houdt de rechtbank rekening met *de vastberadenheid waarmee Béqir H. heeft meegewerkt aan de handel in wel heel jonge meisjes, van wie hij uitvoerig heeft geprofiteerd als men zijn levensstijl in overweging neemt.* Vermelden wij ook even dat hij niet het minste bewijs kan voorleggen van de handel in tweedehandswagens waar hij zogezegd mee bezig is.

De rechtbank meent dat Béqir H. *zich als een meedogenloze pooier gedraagt wanneer hij erin toestemt met zijn wagen mee te werken aan de uitschakeling van een van de slachtoffers.* Het is dus duidelijk dat hij zijn actieve medewerking heeft verleend aan een goed gestructureerde vereniging van misdadigers, die steeds op het juiste moment kon werken om de lichamelijke integriteit van deze zeer jonge meisjes, die uit hun gezinsverband gerukt waren en volledig waren onderworpen aan de financiële eisen van de daders, zo productief mogelijk uit te buiten.

De wetgever heeft dit soort criminaliteit ten strengste willen bestraffen. In een geest van internationale solidariteit meent de rechtbank de beklagde een langdurige gevangenisstraf te moeten opleggen evenals een geldboete die in verhouding staat met zijn onwettelijk gewin. Deze strafmaat beoogt als afschrikmiddel de maatschappij te beschermen tegen het zich uitbreidende pooierschap. De mensenhandel moet worden gezien als een vernederende plaag die de vrijheid van het individu in het gedrang brengt.

Béqir H. wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van **negen jaar** en tot een geldboete van **1.000.000 BEF**.

Op burgerlijk vlak:

De rechtbank veroordeelt Béqir H. om aan het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding de volgende bedragen te betalen:

- handelend in eigen naam: **een frank**
- handelend in naam van het slachtoffer Anna: **535.000 BEF** als morele schadevergoeding en **100.000 BEF** als materiële schadevergoeding.

2.11.3. Het vonnis in beroep

Het Hof meent dat de eerste rechters het verhaal van de twee jonge meisjes correct hebben samengevat, nl. betreffende hun ontvoering in Albanië, de geweldplegingen en de bedreigingen die zij ondergingen en hun gedwongen opname in een internationaal prostitutienetwerk door de twee Albanezen Domi A. en Jusufi A. die hun respectievelijke pooiers werden.

Het Hof bevestigt het eerste vonnis inzake de tenlastelegging van mensenhandel. Voor wat betreft de tenlastelegging van poging tot ontvoering met poging tot moord, meent het Hof dat enkel de ontvoeringspoging bewezen is. Er is namelijk *geen enkel element waardoor weerhouden kan worden dat de ontvoeringspoging gepaard ging met de poging tot moord die in tenlastelegging B werd beschreven.*

Het Hof verlaagt dus de straffen die door de eerste rechters werden uitgesproken, omdat het meent dat *hoewel ze wettelijk zijn, ze de noodzaak van een rechtvaardige bestraffing te buiten gaan, de vrijspraak voor het Hof van de tenlastelegging van moordpoging in aanmerking genomen.*

Het feit echter dat, *de beklaagde met het oog op winstbejag betrokken was in een internationaal prostitutienetwerk van zeer jonge meisjes, die brutaal aan de affectie van hun families werden onttrokken om afhankelijk te worden van pooiers zonder scrupules en het feit dat beklaagde betrokken was bij de gewelddadige methodes die diezelfde pooiers gebruikten om te vermijden dat één van hun slachtoffers zou ontsnappen en vrij worden, vereist het opleggen van harde, strenge en afschrikwekkende straffen.*

Het bedrag van de geldstraf die door het Hof wordt opgelegd is gerechtvaardigd gezien het onwettig gewin dat de mensenhandel opbrengt.

Op strafrechtelijk vlak :

Het Hof veroordeelt Béqir H. tot een gevangenisstraf van **zes jaar** en een geldboete van **5.000.000 BEF**.

Op burgerlijk vlak:

Het Hof bevestigt het eerste vonnis.

2.11.4. Commentaar

De motivatie betreffende het hoge bedrag van de geldstraf, in verband gebracht met het bedrag van het onwettelijk gewin, is op zijn minst interessant. Dit ligt wel degelijk in de lijn als door de wetgever gewild, die de schuldigen aan mensenhandel wil straffen om hun bestaansreden: nl. het winstbejag.

De burgerlijke rechtsvordering van het Centrum in naam van het minderjarige slachtoffer werd aanvaard, en dat zonder volmacht van haar wettelijke vertegenwoordigers.

Deze zaak biedt de kans om een anomalie te onderstrepen in de wet van 13 april, waarin de aanwerving met het oog op prostitutie van minderjarigen, die ouder zijn dan 16 jaar, niet wordt voorzien:

- Artikel 380bis§4, 1 betreft de minderjarige die jonger is dan 16 jaar;
- §5 van datzelfde artikel betreft de minderjarige die jonger is dan 10 jaar;
- Artikel 380bis §1 heeft betrekking op de uitbuiting van meerderjarigen.

Het enige artikel dat kon worden toegepast in onderhavig vonnis was het artikel 380bis §1, 4, dat betrekking heeft op de uitbuiting van de prostitutie van anderen «op welke manier ook».

Meer in het algemeen kunnen we spreken over een incoherentie van de wet voor wat betreft de seksuele meerderjarigheid. «Volgens zekere bepalingen is de te overwegen leeftijd 18 jaar, zoals voor de Conventie van de rechten van het kind. Dat is het geval voor de artikelen 379, alinea 1, 380bis, §4, 2° en 3°, 380 quinquès, terwijl volgens andere bepalingen de te overwegen leeftijd maximum 16 jaar is. Dat is het geval voor de artikelen 383 en 380bis, §4, 1 en 4 en ook voor artikel 10 van het Wetboek voor Strafvorderingen.

Deze lacune zal eerlang worden ingevuld door het wetsontwerp betreffende de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen.

2.12. Correctionele rechtbank van Antwerpen, vonnis nr. 4491 van 10 december 1998

2.12.1. De feiten

Het gaat om een prostitutienetwerk dat wordt geëxploiteerd door een Israëlische filière in Berlijn en Antwerpen.

2.12.2. Het vonnis

De drie beklaagden Michael E., Shalva S en Gersh R., zijn van Israëlische nationaliteit. Twee van hen verschijnen aangehouden, de derde wordt bij verstek veroordeeld.

De rechtbank antwoordt negatief op het verzoek tot confrontatie met één van de slachtoffers, dat door de verdediging wordt ingediend. De rechtbank vraagt zich namelijk af of dit werkelijk nodig is, gezien de pijnlijke relatie tussen de partijen, des te meer daar uit de verklaringen blijkt dat de getuige wel degelijk bang is. De rechtbank meent dat *de feiten door de verschillende overeenstemmende verklaringen van de slachtoffers voldoende bewezen zijn, en dat deze geloofwaardig zijn met betrekking tot de omstandigheden als vastgesteld door de objectieve elementen van het strafdossier* (vb.: verband tussen de beklaagden, hun aanwezigheid in Antwerpen en Berlijn, de gevonden documenten en de bewezen telefoongesprekken).

De rechtbank meent dat het georganiseerde karakter van de activiteiten van de beklaagden blijkt uit de volgende elementen:

- De drie beklaagden waren op verschillende tijdstippen aanwezig op de verschillende verblijfplaatsen van de slachtoffers, zowel in België als in het buitenland;
- Alle slachtoffers bevonden zich in een onwettige administratieve en op zijn minst precaire toestand, gezien de beklaagden hen valse verblijfsdocumenten hadden bezorgd;

- De slachtoffers waren naar België gelokt onder valse financiële beloften, en nadien moesten zij het grootste deel van hun inkomsten afstaan;
- Conform artikel 380 bis §1 is het al dan niet geven van de toestemming tot de prostitutie hier niet relevant.

Op strafrechtelijk vlak:

De drie beklaagden worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van **vier jaar** en tot een geldboete van **twee miljoen frank**.

Op burgerlijk vlak:

De rechtbank veroordeelt hen tot de volgende betalingen:

- aan de VZW PAYOKE ; **een provisionele frank** als materiële schadevergoeding;
- aan het slachtoffer Irma: **een provisionele frank** als materiële en morele schadevergoeding.

De twee beklaagden hebben beroep aangetekend.

2.13. Correctionele rechtbank van Antwerpen, vonnis nr. 4625 van 21 december 1998

2.13.1. De feiten

Het onderzoek werd ingezet als gevolg van verklaringen die door de jonge Fatima werden afgelegd. Deze werd door de beklaagde Souad M. in een café in Marokko gerecruteerd. Zij liet haar geloven dat ze in België werk voor haar zou vinden als babysitter. Op dat ogenblik was Fatima 24 jaar oud. Zodra ze in België aankwam, werd ze naar het huis van Souad M., in de omgeving van Antwerpen gebracht, waar deze laatste haar activiteiten rond prostitutie organiseerde. De jonge vrouw werd verplicht zich te prostitueren. Haar papieren werden in beslag genomen, zij werd regelmatig geslagen en werd opgesloten. Beklaagde had haar een valse verblijfsvergunning bezorgd. Voor haar «werk» kreeg ze geen enkele vorm van vergoeding. In het huis waren er nog twee andere meisjes, een Belgisch en een Tunesisch meisje, maar ze konden nauwelijks met elkaar praten.

Het ging eerder om luxeprostitutie: de klanten kwamen met dure wagens, er werd champagne gedronken... Volgens Fatima werd Souad M. door een goed geplaatst persoon steeds tijdig op de hoogte gebracht van mogelijke politiecontroles. Toen een dergelijke controle werd aangekondigd, verlieten de meisjes trouwens definitief het huis op de buiten om in een appartement in Antwerpen te worden geïnstalleerd, en later in een tweede.

Deze exploitatie duurde zowat twee en een half jaar. Fatima leerde een Italiaan kennen, ze vluchtte en kon bij deze man terecht. Ze heeft dan contact opgenomen met de VZW Payoke en heeft tenslotte beslist om klacht neer te leggen. Dankzij het onderzoek werden er andere slachtoffers van de exploitatie van Souad M. gevonden, van wie drie minderjarigen.

Het Centrum voor gelijkheid van kansen heeft zich burgerlijke partij gesteld in naam van de drie slachtoffers, omwille van hun minderjarigheid. Het Centrum besliste ook om in eigen naam te handelen, net als de VZW Payoke.

Fatima besloot uiteindelijk om zich geen burgerlijke partij te stellen, omdat ze definitief met dit pijnlijke deel uit haar verleden wilde breken en er ook niet meer wilde over horen praten.

2.13.2. Het vonnis

De eerste beklaagde, Souad M. is niet ter zitting verschenen. De andere beklaagden zijn de chauffeur Karel L. en Jamal R.

Zij worden beschuldigd van de volgende feiten:

- A. een ontucht- of prostitutiehuis te hebben geëxploiteerd (gedurende een periode van overtreding die zich situeert voor de wet van 13 april 1995);
- B. de exploitatie van ontucht- of prostitutiehuizen waar minderjarigen aan ontucht werden overgeleverd ...
- C. de exploitatie van de ontucht of de prostitutie van anderen (gedurende een periode van overtreding die zich situeert voor de wet van 13 april 1995);
- D. de exploitatie van de ontucht of de prostitutie van verschillende meerderjarige en minderjarige vrouwen, door misbruik te maken van hun onwettelijke of precaire administratieve toestand;
- E. inbreuk te hebben gepleegd tegen artikel 77 bis van de wet van 15 december 1980.

Op basis van de vaststellingen van het onderzoek, onder meer de gelijklopende verklaringen van de diverse jonge vrouwen, meent de rechtbank dat Souad M. wel degelijk aan het hoofd stond van een escortebureau en van ontuchthuizen op diverse plaatsen, waar zij de prostitutie organiseerde van de in dagvaarding vermelde jonge vrouwen. Zij was op de hoogte van de precaire situatie van deze vrouwen en streek een groot deel van de opbrengsten zelf op.

De tweede beklaagde, Karel L., bijgenaamd «Charlie», was de chauffeur van Souad M. Uit de vaststellingen blijkt dat hij betrokken was bij de huur, de aanvraag tot nutsvoorzieningen en het vervullen van de administratieve formaliteiten met betrekking tot de panden in Antwerpen en Oostende. De rechtbank meent dat Charlie *«zodanige hulp heeft verleend dat de feiten onder tenlasteleggingen B en E niet zonder zijn bijstand hadden kunnen worden gepleegd door eerste beklaagde alleen»*.

De rechtbank meent echter dat de feiten onder tenlastelegging A, C en D niet bewezen zijn in hoofde van deze beklaagde, zodat hij hiervan wordt vrijgesproken.

Voor wat betreft de derde beklaagde Jamal R., meent de rechtbank eveneens dat de feiten (A, B en D) niet bewezen zijn en hij wordt vrijgesproken.

Op strafrechtelijk vlak:

De twee beklaagden worden veroordeeld tot de volgende straffen:

- Souad M.(bij verstek): een gevangenisstraf van **drie jaar** en een geldboete van **2.000.000 frank**;
- Karel L.: een gevangenisstraf van **twee jaar** met een uitstel van vijf jaar voor de periode buiten de voorhechtenis en een geldboete van **200.000 frank**;

Op burgerlijk vlak :

De rechtbank veroordeelt de beklaagden tot het betalen van de volgende bedragen aan de burgerlijke partijen:

- aan de VZW PAYOKE: **een frank** schadevergoeding ten definitieve titel;
- aan het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding: **een frank** schadevergoeding ten definitieve titel;

De burgerlijke rechtsvordering van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding in naam van de drie slachtoffers wordt **onontvankelijk** verklaard, bij gebrek aan bewijs van volmacht.

Het Centrum heeft beroep aangetekend tegen deze beslissing.

2.13.3. Commentaar

De rechtspraak heeft terzake nog geen duidelijke stelling genomen, zodat het Centrum besloten heeft om beroep aan te tekenen. In hogervermeld vonnis nr. 11 werd het optreden van het Centrum in naam van de minderjarige aanvaard, hoewel het Centrum niet over een schriftelijke machtiging beschikte. Inmiddels werd er opnieuw een vonnis in die zin uitgesproken op 16 maart 1999 door de correctionele rechtbank van Brussel.

2.14. Correctionele rechtbank van Antwerpen, vonnis nr. 4710 van 23 december 19982.14.1. De feiten

Ook hier gaat het om een Nigeriaans prostitutienetwerk.

In Lagos ontmoet Cynthia via een vriendin een man die hen kan helpen om naar het buitenland te vertrekken. Hij geeft de meisjes een vals paspoort en een vliegtuigticket voor Brussel – waar ze niets hoeven voor te betalen. Bij hun aankomst vertelt de man dat hij hen een verblijfplaats zal bezorgen. Ze nemen de trein naar Antwerpen. Hij brengt hen naar de prostitutiewijk bij een prostituee die later Djambo Sweety blijkt te zijn – alias de beklagde Loveth O.. Zij is het die aan Cynthia beweert dat ze net 7.000 US dollar voor haar heeft betaald. Cynthia zal als raamprostituee moeten werken en aan Djambo Sweety 25.000 dollar terugbetalen. Indien ze weigert te gehoorzamen, «zou er wel eens iets kunnen gebeuren met haar familie in Nigeria».

Ondanks de aanbeveling van Djambo Sweety om een aanvraag tot politiek asiel in te dienen onder een valse identiteit, nl. als Soedanese, heeft Cynthia deze procedure onder haar ware identiteit ingeleid.

Cynthia werkte elke nacht van 21 tot 9 uur, van einde april 1995 tot in december 1995, wanneer ze de 25.000 dollar heeft afbetaald. Op dat ogenblik stopte ze met werken.

Zij nam contact op met Payoke en besloot zich burgerlijke partij te stellen. Payoke en het Centrum voor gelijkheid van kansen zijn eveneens burgerlijke partij op het proces.

2.14.2. Het vonnis

De beklagde Loveth O. (Djambo Sweety), van Nigeriaanse nationaliteit, verschijnt vrij onder borg.

Loveth O. ontkent haar betrokkenheid bij de feiten formeel, in weerwil van de gedetailleerde verklaringen van de drie slachtoffers die haar allen aanduiden als dader van de feiten.

Na lezing van het dossier en na de debatten meent de rechtbank dat deze verklaringen haar voldoende overeenstemmend en oprecht voorkomen.

Voor de rechtbank doet het feit dat de slachtoffers zich, via hun relatie met Loveth O., misschien bepaalde voordelen wisten te verschaffen – zoals het statuut van politiek vluchteling, een huwelijk in België, of baten uit prostitutie – op generlei wijze afbreuk aan het strafbaar karakter van de feiten.

Datzelfde geldt ook voor de overweging dat de beklagde mogelijk zelf slachtoffer geweest is van mensenhandel, vooraleer zij op haar beurt voor eigen rekening een aantal meisjes in dienst nam.

Op strafrechtelijk vlak:

De rechtbank veroordeelt Loveth O. tot een gevangenisstraf van drie jaar, waarvan één jaar effectief, en met uitstel van twee jaar voor de rest, en een geldboete van 200.000 frank.

Op burgerlijk vlak:

De rechtbank veroordeelt Loveth O. tot het betalen van de volgende bedragen aan de burgerlijke partijen:

- *aan het slachtoffer Cynthia, die een bedrag van 1.000.000 frank eiste als materiële en morele schadevergoeding: 50.000 frank ten provisionele titel;*
- *aan de VZW PAYOKE: een frank provisioneel als materiële schadevergoeding en een frank provisioneel als morele schadevergoeding;*
- *aan het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding: een frank ten provisionele titel.*